

G.D.D.
Gazze Destek Derneği

YILLIK RAPOR

GAZZE ŞERİDİ İNSANİ DURUM RAPORU

2 0 2 2

**Gerçekler - icraatlar
öncelikler**

Yayın tarihi 2023

© Eylül 2023 – Muharrem 1444 (Hicrî)

GAZZE ŞERİDİ İNSANİ DURUM RAPORU 2022: DURUMLAR, İCRAATLAR, İHTİYAÇLAR

Gazze Destek Derneği GDD

Adres :	Akşemsettin Mah. Akdeniz Cad. Hakperest sk. No:16 Daire:18 / Fatih - İSTANBUL
Cep Tel :	00905379175471
Web Sayfası :	www.gazzedestek.org
E-Posta :	info@gazzedestek.org
İnstagram :	www.facebook.com/gazzedestek.org

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	رقم الصفحة
Gazze Destek Derneği (GDD) Kimdir?	4
Önsöz	5
İnsani Durum Sektörleri ve Alanları	7
Sosyal Sektör	8
Demografik Alan	9
Eğitim	10
Sağlık	12
Aile	14
Yoksulluk	15
Yerleşim ve Altyapı	16
Kültür ve Dini İşler	18
Spor	20
Ekonomik Sektör	21
İstihdam ve İşsizlik	22
Sınır Kapıları	24
Hizmet ve Emtia Ürünleri	26
Tarım	28
Teknoloji	30
Çevre Sektörü	31
Su	32
Enerji	33
Atıklar	34
Kaynakça	35

Gazze Destek Derneği (GDD) Kimdir?

GDD Gazze Destek Derneği, kriz bölgelerinin insani ve kalkınma ihtiyaçlarının karşılanmasına aktif olarak katkıda bulunmak, tüm çabaları desteklemek ve koordine etmek için İstanbul'da 34-209-183 kütük No ile 2014 yılı yaz ayında kuruldu. ISO 9001:2015 sertifikasına sahip. Küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine dayalı, uluslararası yasalara uygun bir şekilde projelerimizi uyguluyoruz.

Derneğimiz, kriz bölgelerinin insani durumuna ilişkin bilimsel bir çalışma yürütmekte ve bir çok dilde yıllık uluslararası basın toplantılarımızda rapor halinde yayınlamaktadır. Aylık genel rapor oluşturuyoruz. Acil durumlarda günlük halini oluşturuyoruz. Yerel ve bağışçı kuruluşlarla koordinasyon ve entegrasyon içerisinde insani müdahale ve kalkınma müdahalesi önceliklerine yönelik planların hazırlanması ve ardından bu önceliklerin hızlı ve kaliteli bir şekilde uyguluyoruz.

Dernek, gelecekteki müdahalelerin geliştirilmesine katkıda bulunacak önerilere ve gereken çalışmalar için, müdahalelerinin sürdürülebilirliğini GRI standartlarına göre değerlendirmek ve sosyal etkisini yayınlanan raporlar aracılığıyla SROI standartlarına göre değerlendirmek için çalışıyor.

Vizyon

Sürdürülebilir bir yaklaşımla herkesin insana yakışır ve üretken bir yaşam sürdürdüğü bir dünyaya doğru.

Misyon

GDD Gazze Destek Derneği olarak, koordineli bir şekilde, küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine dayalı, katılımcı, insani müdahalelerde ahlaki ilkelere uygun, şeffaf çalışma kuralları ışığında, dünyanın kriz bölgelerindeki insanların hayat kalitesini artırmak.

Hedefler

- Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak.
- Kriz bölgelerinde insani ihtiyaçların karşılanması ve gelişimine etkili gelişim sağlamak.
- Kriz bölgelerinde savunmasız ve ötekileştirilmiş insan haklarının desteklenmesine katkıda bulunmak.
- Kriz bölgelerinde insani girişim ve kalkınma çalışmalarında koordinasyon ve etkileşim sağlamak.
- Müdahale yerlerinde, finansmanın etkisini arttıran katılımcı tavırla, insani yardım faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlamak.

Önsöz

İsrail, 56 yıldır Gazze Şeridi'ne yönelik işgal ve 17 yıla aşkın süredir boğucu kuşatma uyguluyor, hayatın her yönünü (sosyal, ekonomik, insani) büyük ölçüde etkilemiştir. Gazze Şeridi'ndeki insani durum daha önce benzeri görülmemiş düzeyde olsa da, Gazze Şeridi'ndeki vatandaşlara karşı toplu cezalandırma politikası, Gazze Şeridi'nde yaşayan 2 milyon 300 binden fazla kişiye büyük maddi ve manevi kayıplara yol açmıştır.

Bu süre zarfında İsrail güçleri, 5 yıkıcı saldırı (2008, 2012, 2014, 2021, 2022) gerçekleştirdi. Bu saldırılar, kuşatma altındaki Gazze'de sürekli yapılan saldırılardan kaynaklanan trajik yaşam durumuyla başa çıkmalarına yardımcı olacak çözümler bulmak zorunda kaldılar. Bu durum, çocuklarımızın eğitimi, içilebilir temiz su, tıbbi hizmetlerin bir çok krizin yanı sıra ekonomik büyümenin gerilemesine, yakıt ve gıda gibi temel ihtiyaçların eksikliğine neden oldu.

Bu raporu hazırlayan Gazze Destek Derneği ekibi bu raporda, aşağıdakilere dayanan kesin bir bilimsel metodoloji benimsendi:

- Küresel sürdürülebilir kalkınma hedefleri için önerilen modelleri gözden geçirerek ve onları Gazze Şeridi koşullarına uyarlayarak, kategorilerin sınıflandırılmasına dayalı olmayan çalışma alanlarına odaklanarak insani durumun sektörleri ve alanlarının sınıflandırılmasının geliştirilmesi (gençler, kadınlar, engelli çocuklar ...) doğal olarak bu alanlara dahil edilmiştir.
- 2022 yılının sonuna kadar güvenilir ve resmi kaynakları olan gerçekleri ve rakamları bu raporda yorumlamadan ve her bir kurum için metodolojisine göre analizde bulunsun diye analiz yapmadan bahsetmekle yetinilmiştir.
- 2022 yılı boyunca Gazze Şeridi'ndeki sivil toplum örgütlerinin ve bazı yardım kuruluşlarının insani yardımları web sitelerinde veya günlük gazetelerdeki yayınlarından alınarak belirlenmiştir.
- Uluslararası insani yasalar, küresel sürdürülebilir kalkınma hedefleri, ulusal kalkınma planları ve uluslararası ve yabancı kurumlar için insani müdahale planları gözden geçirilerek insani müdahale öncelikleri belirlenmiştir.

Bu rapor vesilesiyle, bilgi yönetimi ve dökümantasyon çerçevesinde insani kurumların uzmanlığı üzerine inşa edilebilecek ve kademeli olarak geliştirilebilecek sağlam bir temel oluşturmayı umuyoruz. Bu alandaki her uzmanın, insani yardım faaliyetinde birlikte hareket etme yolunda gerekli ve acil bir adım olan bu rehberin başında belirtilen e-posta yoluyla bu rapora değerli bir katkı yapmasını bekliyoruz.

Yine bizler, Gazze Şeridi'ndeki Filistin halkının acılarını hafifletecek insani müdahalelerin gerçekleştirilmesinde ilgili her tarafın kendi uzmanlık alanına göre bu rapordan istifade etmesini umuyoruz. Öyle ki insanların topraklarında sürekli yaşama yolları güzelleştirilsin ve Gazze yaşanabilir bir yer olsun. Çünkü Gazze Yaşamayı Hak ediyor.

YILLIK RAPOR

GAZZE ŞERİDİ İNSANİ DURUM RAPORU

2 0 2 2

Gerçekler - icraatlar
öncelikler

Yayın tarihi 2023

2,31 milyon nüfuslu Gazze Şeridi'nde insani durum her geçen gün daha da kötüye gidiyor. insani, sosyal ve ekonomik koşulların bozulmasında en önemli etken ve ana sebep olan kara,hava ve deniz olmak üzere hayatı felç eden 56 yıldır İsrail işgali ve özellikle Gazze bölgesindeki kuşatması 17. yılında hala devam ediyor. İnsan ve malzeme dolaşımına yönelik ciddi kısıtlamalar, Gazze'de yaşamın her alanını kötü etkilemeye ve halkı topluca cezalandırmaya devam ediyor. Temel insan hakları bile gerçekleşmiyor.

Gazze halkı dünyadaki en yüksek nüfus yoğunluğuyla (6.019 kişi/km2) 5 vilayette yaşıyor. Nüfusun %66.1'ini oluşturan mülteciler 8 kampta yaşıyorlar. İnsani kriz 2022 yılı boyunca kuşatmanın devam etmesi, 500 milyon \$ ekonomik hasara uğrayan ve 2022 Ağustos ayındaki Gazze'ye yönelik saldırısı ve büyük zorluklara rağmen, Gazze Şeridi halkı, hayatın her alanını etkileyen ve onlara ciddi şekilde zarar veren üst üste krizlere rağmen normal bir yaşam sürmek için hala elinden geleni yapıyor. Bu insani trajedi hayatın her alanına yansdı ve belirgin bir etki bıraktı. Bunlardan en önemlileri şöyledir:

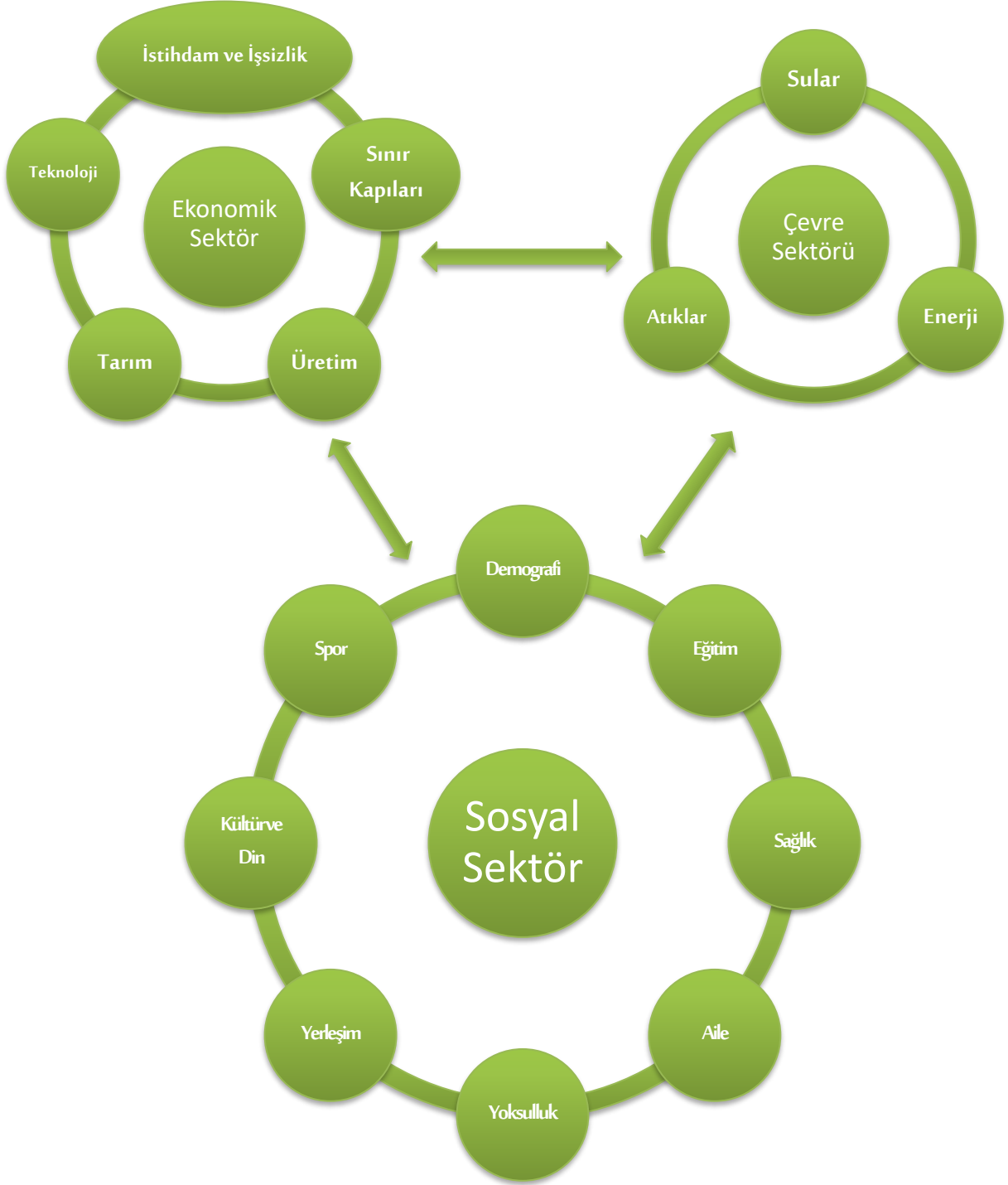
- **Eğitim:** 399 okul günde 2 vardiye halinde eğitim vermektedir. İlkokullarda şube başına ortalama 38,86 öğrenci düşmektedir. Yoksul ve ihtiyaç sahibi 409.287 öğrenci ve 52.973 yoksul üniversite öğrencisi vardır. Buna rağmen Arap dünyasında %2 ile en düşük cahillik oranı Gazze'dedir.
- **Sağlık:** Dışarıya sevk edilen yıllık hasta sayısı: 22.123, ilaç eksikliği: %43, tıbbi sarf malzemeleri eksikliği: %25, Laboratuvar malzemeleri eksikliği: %39, 2014-2022 arası kanser hastası sayısı: 9.456.
- **Aile:** 20.429 yetim, 56.192 engelli, %38,7 evlilik çağında olan ve hiç evlenememiş bekarların oranı.
- **Yoksulluk:** Yoksulluk sınırının altında yaşayanlar: %61 (1.449.113 kişi), Aşırı yoksulluk: %33,7 (800.576 kişi), yardımlarla geçinen aileler: %80, gıda güvencesizliği ve yetersiz beslenme: %68, gelire kıyasla kişi başı tüketim % 225,95'dir.
- **Yerleşim:** 1.841 ev tamamen ve 87.556 ev kısmen tahrip edilmiş vaziyettedir. 27.000 yaşama elverişli olmayan ve yeniden imara muhtaç, 60.000 yaşama elverişli olmayan ve restorasyona muhtaç.
- **Kültür ve Din:** 13 cami hala yıkılmış vaziyettedir. 42 caminin onarımına ihtiyacı vardır. 30 yeni camiye ihtiyaç vardır.
- **Spor:** Ruhsatlı spor salonları: 83, salonlara kayıt edinenler: 15.110
- **İstihdam:** İşsizlik: %45, Gençler arasında işsizlik: %73,9, mülteci kamplarında işsizlik %50,1.
- **Sınır Kapıları:** Hava ve deniz ambargoları, 3 sınır kapısı tamamen kapalı, 3 kapı temel ihtiyaçlar için arasına açılıyor.
- **Üretim:** Kuşatmadan bu yana GSYH hasarı %50. 2022 yılında Gazze Şeridi'nin kapanmalar nedeniyle ekonomik kayıpları 16,7 milyar dolara ulaştı, Farklı amaçlarla kullanılabileceği gerekçesiyle işgal tarafından girişine izin verilmeyen malzeme türü sayısı 65.
- **Tarım:** Tampon bölge ve bypass yolları sebebiyle 7.300 dönüm arazi kesintiye uğradı. Balıkçıların %95'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor.
- **Teknoloji:** Bilgisayarı olan ailelerin oranı: %23,5'dir, akıllı telefonu olan ailelerin oranı: %68,7.
- **Su:** Su kirliliği oranı: %97, akiferdeki nitrat oranı 102 mg/Lt, akifer su açığı 100 milyon küp. Deniz sahili boyunca su kirliliği %74.
- **Enerji:** Elektrik kesintileri: günde ortalama 8 saat, elektrik enerjisi eksikliği: 300-500 arasındadır.
- **Çevresel Atıklar:** Atık suyun %40'ı arıtılabilmektedir ve 115 milyon litre atık su her gün denize dökülmektedir.

İnsani durum kötüleşmeye devam ederken dernek, ilgili tüm tarafları bu krizin sona erdirilmesine yönelik sorumluluklarını üstlenmeleri için çağırıyor ve tüm insani kuruluşları ve hayırseverleri kapsamlı bir uluslararası konferanslar düzenleyerek, Filistin halkına destek verilmesi için acil insani ihtiyaçların karşılanması yoluyla krizleri sona erdirmenin yollarını tartışmaya çağırıyor.

Gazze Destek Derneği, tüm insani yardım ve bağışçı kurumlara, kuşatma altındaki Gazze'deki insanların acılarının hafifletilmesi için, acil insani ihtiyaçların karşılanması çabalarına katkıda bulunmaya çağırıda bulunuyor. İstenilen insani dönüşümü sağlamanın ve bu insani krizden zarar gören bireylerin acılarını hafifletmenin yolu, zarar görenlerin yaşam koşullarını iyileştirmek ve Filistin halkının onurlu bir yaşam sürmesi için fırsatlar sağlamak uluslararası işbirliğinde gizledir.

İnsani Durum Sektör ve Alanları

Bu raporun sektör ve alanları mümkün olduğu ölçüde 'Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na ulaşmak için önerilen modeller doğrultusunda Gazze Şeridi'nin ortamı, özel durumu ve insani sıkıntılarıyla orantılı olarak hazırlanmıştır. Rapor aşağıdaki şekilde açıklandığı gibi 16 alana ayrılan, sosyal, ekonomik ve çevre sektörü olmak üzere 3 ana sektörden oluşmaktadır.

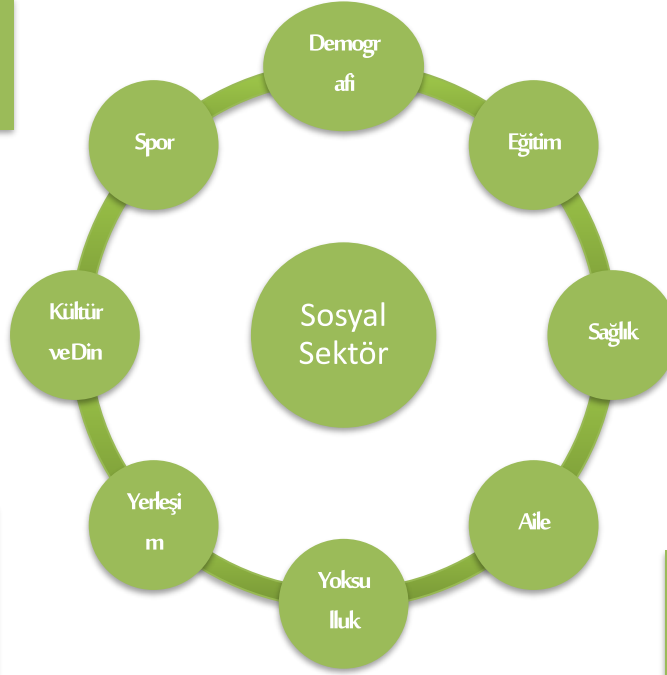
Spora kayıtlıların sayısı: 15.110,
spor salonları sayısı: 83

13 cami hala yıkılmış
vaziyettedir.
42 caminin onarıma ihtiyacı
vardır.
30 yeni camiye ihtiyaç
vardır.

1.841 ev tamamen ve 87.556 ev
kısmen tahrip edilmiş
vaziyettedir. 27.000 yaşama
elverişli olmayan ve yeniden
imara muhtaç, 60.000
restorasyona muhtaç konut
bulunmaktadır.

Ulusal yoksulluk: %61 (1.449.113 kişi).
Aşırı yoksulluk: %33,7 (800.576 kişi).
yardımlarla geçinen aileler: % 80.
gıda güvencesizliği ve yetersiz beslenme: %68,
gelire kıyasla kişi başı tüketim % 225,95'tir.

20.429 yetim.
%38,7 hiç evlenememiş bekar.
56.192 engelli.
Kadınların yerel kuruluşlara
katılım oranı %12,6

2,37 milyon Filistinli içerisinde 8
mülteci kampı barındıran 5 vilayette
yaşiyor. Nüfus yoğunluğu 6.508,48
kişi/km². Gazze Şeridi'nde mülteci
oranı %66,1.

399 okul günde iki periyot halinde
eğitim vermektedir. İlkokullarda
şube başına ortalama 38,86. Yoksul
ve ihtiyaç sahibi 409.287 öğrenci ve
52.973 üniversite öğrencisi vardır.

- Dışarıya sevk edilen yıllık hasta sayısı: 22.123
- ilaç açığı: %43
- tıbbi sarf malzemeleri eksikliği: %25
- Laboratuvar malzemeleri eksikliği: %39
- bozuk cihaz sayısı: 300
- 2014-2022 arası kanser hastası sayısı: 9.456.
- Her 6 hastaya düşen diyaliz ünitesi oranı 1 ünitedir.
- Bulaşıcı hastalıklara yakalanan kişi sayısı 149.795

İşgalcilerin ekonomik sektörlere doğrudan hedef alması Gazze Şeridi'ndeki yoksul insanlarımızın yaşadığı zor insani koşullara neden oldu

"Gazze Şeridi, İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda Akdeniz'e erişimi olan tek noktadır, ancak işgal güçleri 2022 yılında burada seyrüseferi kısıtladı ve bu alan kıyıda yalnızca 6-15 deniz mili açıktadır."

AI Mezan İnsan Hakları Merkezi
Birleşmiş Milletler İnsani İşler Ofisi

➤ Demografik Alan

– Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi (1)(2)(3)	Batı Şeria (2)(3)	Batı Şeria ve 48 Sınırları (1)(2)(3)	48 Sınırları (2)(3)	Kudüs (7)(8)	Diaspora (2)(3)	Filistin (1)(2)(3)	İsrail İşgali (4)(5)(6)(7)	Arap Dünyası (6)(115)(114) (113)(116)	Dünya (6)(115)(114) (113)(116)
1	Nüfus Sayısı	2,375,595	2,740,582	5,053,435	1,709,505	482,064	7,191,505	14.499.577	9,714,000	+456.20 milyon	+7.89 milyar
2	Nüfus Oranı	%16,39	%18,90	35.29%	11.79%	3.32%	49.6%	100%			
3	Yüzölçümü km ²	365	5,660	6,025	-	345	-	27,000	22,072	<11.27milyon	132.03<milyon
4	Nüfus Yoğunluğu	6.508,48	569	899	-	+1.322	-	899	440,14	34,67	58,58
5	Büyüme Oranı	2.8%	2.1%	2.4%	2,1 %	*2.1%	+2.2%	2.4%	1.7%	1.6%*	0.9%*
6	Aile Ortalaması	5.6	.47	5	4.35	'3.9	'4	5	3.72	+4.9	+4.9
7	Mülteci Kampları	8	19	27			31	27			
8	Mülteci ve Göçmen Oranı	%66,1	%26,3	%42,2	%26	%39	%100	%68,99		%2.19	%0,5
9	Yaş Ortalaması	19.4	22,3	21,1	24,5	'23,8		+21,1	+30.5	25,7	+30

UNRWA'nın Gazze Şeridi'ndeki Mülteci İstihdam Direktörü Thomas White

"Gazze Şeridi'ndeki 1,2 milyon mülteci yoksulluk sınırının altında yaşıyor ve çocukların yarısının psikolojik desteğe ihtiyacı var."

— Gazze Şeridi Vilayetleri İstatistikleri⁽¹⁾

No	Madde / Bölge	Kuzey Gazze	Gazze	Orta	Han Yunus	Refah	Gazze Şeridi
1	Nüfus Sayısı	388.878	894.192	331.945	463.559	297.021	2.375.595
2	Nüfus Oranı	%16,37	%37,64	%13,97	%19,51	%12,50	%100
3	Yüzölçümü km ²	61	74	58	108	64	365
4	Nüfus Yoğunluğu	6.375,05	12.083,68	5.7223,19	4.292,21	4.640,95	6.508,48
5	Erkek Oranı	%51,05	%50,80	%50,34	%50,81	%50,41	%50,73
6	Kadın Oranı	%48,95	%49,20	%49,66	%49,19	%49,59	%49,27
7	Mülteci Kampı Sayısı	1	1	4	1	1	8

Gazze Şeridi dünyanın en yüksek nüfusuna sahip bölgelerinden biridir.

— Gazze Şeridi'nde Yaş Grupları⁽¹⁾

No	Yaş Grupları	Erkek		Kadın		Toplam	
		Adet	Oran	Adet	Oran	Adet	Oran
1	0-2 yaş arası bebek	75.320	%51,31	71.486	%48,69	146.806	%6,18
2	2-6 yaş arası çocuk	123.299	%51,22	117.412	%48,78	240.711	%10,13
3	6-13 yaş arası çocuk	216.423	%51,23	206.030	%48,77	422.453	%17,78
4	13-18 yaş arası çocuk	132.019	%51,05	126.564	%48,95	258.583	%10,88
5	18-35 yaş arası genç	353.294	%51,80	342.233	%49,20	695.527	%29,28
6	35-60 yaş arası yetişkin	242.411	%50,51	237.507	%49,49	479.918	%20,20
7	60 ve üzeri yaştaki ihtiyar	62.422	%47,43	69.175	%52,57	131.597	%5,54
8	Toplam	1.205.188	%50,73	1.170.407	%49,27	2.375.595	%100,00

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde (13): Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkese eğitim hakkı tanır. Sözleşmeciler Devletler, eğitimin insan kişiliğinin ve onurunun tam olarak gelişmesine ve insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmesine yönelik olarak verilmesi konusunda birleşirler. Devletler ayrıca herkesin özgürlüğü topluma etkili bir biçimde katılmasını sağlayacak, bütün uluslar ile bütün ırksal, etnik ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu geliştirecek ve Birleşmiş Milletlerin barışın korunması için yaptığı faaliyetlerini ilerletecek bir eğitim verilmesi konusunda anlaşılırlar.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (4): Herkesi kapsayan ve herkese eşit derecede kaliteli eğitim sağlamak ve herkese yaşam boyu eğitim imkânı tanımak.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (7.2): Piyasa ve toplumun ihtiyaçlarına bağlı olarak ve küresel bilimsel ve bilişsel gelişim doğrultusunda, hiçkimseye ayrımcılık yapılmadan yüksek kaliteli eğitim imkânı sağlayan bir eğitim sistemi, yüksek öğretim, mesleki ve teknik eğitim.

⇒ Eğitim Durumu

– Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi Batı		Batı Şeria ve Gazze		İsrail İşgali	Arap Dünyası	Dünya
		(2)	(10)	(2)	(11)			
1	15 yaş ve üstü okuma-yazma bilme oranı	%98	%97,7	%97,3	%97,3	%97,3	*%73,36	*%86,68
2	Cahillik oranı	%2	%2,5	%2,3	%2,2	%2,2	*%26,64	*%13,32
3	Engellilerde cahillik oranı	% '29	% '35	% '32	%2,7	%2,7		
4	Nüfus sayısına göre öğrenci oranı	%24,65	%24,8	%24,8	%30,75	%30,75		
5	Okuldan kaçma oranı	+%0,7	+%0,9	<%0,8	+%1,2	+%1,2		
6	Sınıfta kalma oranı	+%0,01	+%0,15	<%0,09	<%0,77	<%0,77	<%5,75	<3,14
7	Şube başına düşen öğrenci sayısı	38,86	<39	39	+26,4	+26,4		
8	Öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayısı	27,67	15,5	18,5	10,8	10,8	<21	<23
	Filistin Merkezi İstatistik Bürosu	"Filistin'deki cehalet oranları, özellikle Gazze Şeridi, dünyanın en düşükleri arasında"						
	Halk Komitesi Kuşatmayla Mücadele	"Gazze Şeridi'ndeki üniversite öğrencilerinin % 50'den fazlası, yaşam koşulları ve asgari düzeyde yaşamlarını sürdüreceği maddi imkânların olmaması nedeniyle üniversite harçlarını ödeyemiyor ve bu durum bazılarını okulu bırakmak zorunda bırakıyor."						

Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

– 2022/2023 Öğretim Yılı Öğrenci Sayısı⁽¹²⁾

No	Madde	Devlet	UNRWA	Yerel Sektör	Özel Sektör	Toplam
1	Ana okulu öğrenci sayısı	202	0	0	65.767	65.969
2	İlkokul öğrenci sayısı	177.199	293.703	0	19.038	489.940
3	Lise öğrenci sayısı	112.204	0	0	2.850	115.054
4	Ön lisans öğrenci sayısı	7.054	877	256+2	9.973	20.260
5	Eğitimsel yeterlilik	0	0	208	0	208
6	Lisans öğrenci sayısı	22.330	0	30.626	10.087	63.043
7	Yüksek lisans öğrenci sayısı	566	0	2.448	316	3.330
	Toplam	319.555	294.580	35.638	108.031	757.804
	Öğrenci sayısı	670.963		Üniversite öğrencisi		86.841
	Yoksul öğrenciler - Ulusal yoksulluk	409.287		Yoksul üniversite öğrenciler		52.973
	Yoksul öğrenciler - Aşırı yoksulluk	226.114		Yoksul üniversite öğrenciler - Aşırı yoksulluk		29.178

UNRWA öğrencilerinin %50'si, Gazze'ye yönelik saldırılardan dolayı psikolojik travma yaşıyor.

– Eğitime katılım oranı⁽¹³⁾

No	Yaş	Erkekler %	Kızlar %	Ortalama
----	-----	------------	----------	----------

– 2022 yılının sonuna kadar Eğitim Kurumlarının maruz kaldığı hasarlar⁽¹³⁾

Hasar Türü	2008 saldırıları	2012 saldırıları	2014 saldırıları	2021 saldırıları	2022 saldırıları
------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

1	6-11	96	96	96
2	12-15	94	94	94
3	16-17	93	94	94
4	18 ve üzeri	70	75	73

Aşırı	15	3	5	16	3
Orta	68	61	62	20	2
Hafif	90	80	120	100	2
Toplam	173	144	187	136	7

Okula gitmeyen eğitim çağındaki çocukların oranı %16,9.

– **Derecelerine ve Cinsiyetlerine Göre Mezun Sayıları (2022) (kızlar/erkekler) ⁽¹²⁾**

No	Madde	Erkek		Kadın		Toplam	
		Adet	Oran	Adet	Oran	Adet	Oran
1	Ön Lisans mezunları	5.016	%58,58	3.546	%41,42	8.562	%34,05
2	Meslek Yüksek Okulu mezunları	114	%76,00	36	%24,00	150	%0,60
3	Lisans mezunları	7.727	%51,08	7.399	%48,92	15.126	%60,16
4	Yüksek lisans mezunları	6	%27,27	16	%72,73	22	%0,09
5	Pedagojik Formasyon belgesi mezunları	148	%50,34	146	%49,66	294	%1,17
6	Yüksek öğretim mezunları	524	%53,04	464	%46,96	988	%3,93
	Toplam	13.535	%53,83	11.607	%46,17	25.142	%100,00

Gazze Şeridi'ndeki üniversite öğrencilerinin %50'sinden fazlası eğitim harcını ödeyemiyorlar.

– **Eğitim Kurumları ⁽¹²⁾**

No	Madde	Devlet	UNRWA	Yerel Sektör	Özel Sektör	Toplam
1	Anaokulu sayısı	8	0	0	911	919
2	İlköğretim okulu Sayısı	287	284	0	49	620
3	Lise sayısı	155	0	0	16	171
4	Tek periyotlu eğitim veren okullar	240	87	0	65	392
5	İki periyotlu eğitim veren okullar	202	197	0	0	399
6	Şube sayısı	7.613	7.137	0	945	15.695
7	Öğretmen sayısı	15.461	9.757	-	3.196	28.414
8	Üniversite kuruluşları	1	2	3	4	10
9	Ortaokullar ve politeknik okulları	6	2	2	8	18
10	Yükseköğretim Akademileri	0	0	0	1	1

⇒ **Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında eğitim alanında gerçekleştirdikleri icraatlar**

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Eğitim kurumlarının inşa ve rehabilitasyonu	27	Bilgisayar ve teknolojik eğitim araçları tedariki	13	Okul çantası, kitabı ve kıyafeti projeleri	49
Öğrenci ve Ulaşım Sponsorlukları	8	Okul ve eğitim merkezi techizi	32	Eğitim kalitesini güçlendirme	2
Yurtdışına gönderme ve eğitim	3	Üniversite diplomalarının salıverilmesi	3	Personel yeteneklerinin rehabilitasyonu	2

⇒ **Eğitim alanındaki gerekli olan en önemli müdahale alanları**

Eğitim merkezleri ve binalarının techizatlandırılması	Yüksek lisans bursu ve muhtaç öğrencilere sponsorluk	Mesleki ve Teknik eğitimi merkezleri inşası ve geliştirilmesi	Eğitim kalitesinin artırılması
Eğitim binalarına güneş enerji sistemi kurulması	Mesleki ve Teknik eğitimin teşviki ve geliştirilmesi	Öğrencilerin eğitim faaliyetlerini uzaktan takip edebilecekleri bilgisayarların sağlanması	Engellilerin eğitime dahil edilmesi
Öğretmenler ve yardımcı kadronun eğitimi ve rehabilitasyonu	İş piyasasının ihtiyacını karşılayan müfredatın güncellenmesi ve geliştirilmesi	Eğitim ortamının geliştirilmesi ve teknik öğretim yardımcılarının sağlanması	Eğitim binalarının inşası ve geliştirilmesi

➤ **Sağlık**

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde (12): Bu sözleşmeye taraf devletler, herkesin mümkün olan en yüksek seviyede fiziksel ve ruhsal sağlık standartlarına sahip olma hakkını tanır.
2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (3): İnsanların sağlıklı bir yaşam sürmelerini ve herkesin her yaşta refahını sağlamak
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (7.3): Herkese eşitlik ve adaletle halk sağlığı ve kaliteli sağlık hizmetleri sunan, tüm nüfus grupları için, özellikle yoksullar ve kenara itilmiş olanlar için bir insan hakkı olarak daha entegre bir sağlık sistemi.

⇒ Sağlık Durumu

– Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

No	Madde / Bölge	Gazze Şeridi	Batı Şeria	Batı Şeria ve Gazze Şeridi	İsrail İşgali	Arap Dünyası	Dünya
		(22)(21)(20)(3)(2)	(21)(20)(3)(2)	(22)(21)(20)(3)(2)	(14)(23)9(76)(10)((118)	(6)(26)(24)103((6)(26)(25)117((118)
1	Doğuştaki beklenen ortalama yaşam süresi	73,8	74,5	74,2	82,9	*71,99	*72,747
2	10,000 vatandaşa düşen doktor sayısı	32,7	17,2	28,4	33	'10,3	'15,7
3	10,000 vatandaşa düşen hemşire sayısı	53,5	37,6	44	48	*15,6	*36,9
4	10,000 vatandaşa düşen hasta yatağı sayısı	12,1	13,4	12,9	18	'13,8	'28,9
5	10,000 vatandaşa düşen sağlık merkezi sayısı	1,34	*2,17	*1,48	*0,04		
6	Sağlık sigortalıların oranı	%51,56	'%66,5	'%78,9	%83,6		
7	Engelli oranı	%3	2	%2	%18	*%2	*%6
8	Doğurganlık oranı	3,32	3,8	3,8	3,1	*3,1	*2,3
9	Büyüme oranı	2,8	2,1	2,4	1,8	*1,6	*0,9

– Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

Dünya Sağlık Örgütü "Gazze Şeridi'ndeki nüfusun %20'si kuşatma nedeniyle akıl sağlığı sorunları yaşıyor."

– Dışarıya Sevk Edilen Hastalıklar⁽²⁰⁾

No	Madde	Adet
1	Verem	5.864
2	Kalp kateterizasyonu	2.170
3	Kemik	1.437
4	Hematoloji (kan hastalıkları)	2.203
5	Çocuk	1.855
6	Göz	1.087
7	Nükleer Tıp ve Atom Tedavisi	512
8	Kalp hastalıkları	347
9	Nörolojik Cerrahi	535
10	Çocuk Cerrahi	61
11	Genel Cerrahi	618
12	Diğer	5.434
13	Toplam	22.123

– Senelik doğum ve ölümlerden seçilmiş göstergeler^{(20) (22)}

No	Madde	Değer
1	Erkekler için doğuştaki beklenen yaşam süresi	72,8
2	Kızlar için doğuştaki beklenen yaşam süresi	75
3	2022 Doğum vakası	56.175
4	2022 Vefat vakası	6.061
5	1 Yaşından önce ölen çocuk ortalaması (1000 de)	10,8
6	5 Yaşından önce ölen çocuk ortalaması (100 bin de)	13,6
7	Doğal doğum ortalaması (1000 de)	26,9
8	Doğal ölüm ortalaması (1000 de)	2,8
9	Anneler vefat ortalaması (100 bin doğumda)	19,1
10	Şeker hastalığından vefat edenler ortalaması (100 bin kişide)	2,7
11	Verem hastalığından vefat edenler ortalaması (100 bin kişide)	89
12	Tansiyon hastalığından vefat edenler ortalaması (100 bin kişide)	2,2
13	Kanser hastalığından vefat edenler ortalaması (100 bin kişide)	91,3

– Acil Sağlık Krizleri Göstergeleri⁽²¹⁾⁽²⁷⁾

No	Madde	Değer
----	-------	-------

– Yıllık Hastalıklar Göstergeleri⁽²²⁾

No	Madde	Değer
----	-------	-------

1	Filistin Sağlık Bakanlığı depolarında tamamen tükenmiş ilaç türleri oranı	%43 (224 tür)
2	Labaratuvar malzemelerindeki maddi açık oranı	%39
3	Tıbbi Sarf Malzemeleri açığı oranı	%25
4	Sağlık bakanlığındaki bozuk cihaz sayısı	300 (6100 den)
5	Olağan elektrik kesintilerine göre programlanmış kullanıma göre aylık jeneratör yakıdı ihtiyacı	600 Bin lt

1	Kronik hastalığa yakalananların sayısı	105.588
2	Bulaşıcı hastalığa yakalananların sayısı	149.795
3	Kanser hastalığına yakalananların sayısı (2014-2022)	9.456
4	Kanser hastalarına hizmet sunumunda eksiklik oranı	%68
5	Senelik dışarıya sevk edilen hasta sayısı	22.123
6	akut sarkık felç oranı (100.000 çocuk başına)	0,6
7	KOVID-19 vaka oranı (1000 kişi başına)	37,8
8	Ortalama diyaliz ünitesi (6 hasta başına)	1
9	İşgal makamları tarafından yurtdışında tedavi için reddedilen vakaların yüzdesi	%3,5

Filistin Sağlık Bakanlığı "Gazze Şeridi'nde 1.026 böbrek hastası var ve bakanlığın yılda 30 diyaliz makinesine ihtiyacı var."

Gazze Şeridi'ne yönelik Mayıs 2022'deki saldırının ayrıntılı özel istatistikleri⁽²²⁾

Madde	Değer	Madde	Değer
Şehitler	49	Yaralı sayısı	360
Erkek şehit oranı	%57	Erkek yaralı oranı	%36
Kadın şehit oranı	%8	Kadın yaralı oranı	%22
Çocuk şehit oranı	%35	Çocuk yaralı oranı	%42
İşgalcilerin hedef aldığı sağlık tesisleri	2		

Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında sağlık alanında gerçekleştirdiği icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Klinik ve Sağlık Merkezleri inşası, geliştirilmesi ve restorasyonu	27	Tıbbi Araştırmalar	2	İlaç ve Tıbbi malzemeler temini projeleri	115
Yoksul hastaların gözetimi, ameliyat projeleri, muayeneler	11	Sağlıklı beslenme	8	Yardımcı gereçler	26
Sağlık kuruluşlarına (yakıt, güneş enerjisi) sağlanması projeleri	3	Burslar ve eğitim	10	Psikolojik Destek	17
Mobilyalandırma, tıbbi cihaz, gereçler ve ambulans projeleri	60	Sağlık çantaları projeleri	42	Tıbbi cihaz bakım projeleri	25
Gıda kolisi	26	Sağlık bilinçlendirme projeleri	3		

Sağlık alanında gerekli olan en önemli müdahale alanları

Sağlık kurumlarının inşa edilmesi, onarımı ve geliştirilmesi	Yardımcı aletler tıbbi gereçler ve ilaçların tedarik edilmesi	Tıbbi malzeme ve cihazların tedariki
Bozulmuş tıbbi cihazların tamiri ve geliştirilmesi	Sağlık kuruluşlarına güneş enerjisi ve yakıt sağlanması	Tahrip edilen hastanelerin yeniden imar edilmesi
Sağlık kadrolarının rehabilitasyon ve eğitimi	Nadir alanlarda ihtisas sahibi olan tıbbi heyetlerin gönderilmesi Sağlık hizmetlerine ulaşımın iyileştirilmesi	Yoksul hastalara sponsorluk COVID-19 aşılı temini
Ambulansların rehabilite edilmesi ve yenilenmesi		

Aile

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde (10): Toplumun doğal ve temel bir birimi olan aileye, özellikle kuruluşu sırasında ve bakmakla yükümlü oldukları çocukların bakım ve eğitim sorumluluğu devam ettiği dönemde, mümkün olan en geniş ölçüde koruma ve yardım sağlar. Evlilik, evlenmeye niyetlenen çiftlerin serbest rızaları ile meydana gelir.
2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (10.2): 2030'a kadar yaşa, cinsiyete, engelliliğe, ırka, etnik kökene, dine, ekonomik ya da başka bir statüye bakılmaksızın herkesin güçlendirilmesi ve sosyal, ekonomik ve siyasi olarak kapsanmasının desteklenmesi.
MİLLİ HEDEF	Hedef (7.1): Yoksulluk, marjinalleşme ve sosyal dışlanmayı azaltmak için haklara ve toplumsal cinsiyete duyarlı, daha kapsamlı, entegre ve sürdürülebilir bir sosyal koruma sistemi.

⇒ Aile Durumu

– Karşılaştırmalı Göstergeler

Madde/Bölge	Gazze Şeridi (29)(28) (22)(2)	Batı Şeria (29)(28)(22) (2)	B. Şeria ve Gazze Ş. (29)(28) (22)(2)	İsrail İşgali (30)(14)
Aile sayısı	413.009	583.102	1.016.687	2.200.000
(2006-2022) Şehitler sayısı	5.045	1.438	5.827	-
Esirler	200	4.400	4.600	-
Engelliler	61.605	31.105	92.710	1.685.400

– Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

– Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri

No	Madde/Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
1	Nüfus ⁽¹⁾	%50,73	%49,27	%100
2	15 yaş ve üzeri okuma yazma bilme oranı ⁽²⁾	%98,9	%97,1	%98
3	İlköğretim öğrencileri ⁽²⁾	%50,80	%49,20	%100
4	Lise Öğrencileri ⁽²⁾	%46,90	%53,10	%100
5	Üniversite Öğrencileri ⁽¹²⁾	%44,41	%55,59	%100
6	İş gücüne katılma oranı ⁽²⁾	%61,2	%17,30	%39,40
7	Gençler arasında işsizlik oranı ⁽³¹⁾	%63,60	%88,40	%73,9
8	Ailesinden biri tarafından şiddete uğrama oranı ⁽³²⁾	%39,3*	%39,3*	%39,3*
9	Millet meclisine katılma oranı ⁽³³⁾	%86,4'	%13,6'	%100'
10	Bakanlar Kurulu katılma oranı ⁽³³⁾	%87,40	%12,60	%100'

– Evlilik Durumu Göstergeleri ⁽²⁾

Madde/Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
Evlenme çağında (bekar)	%42,7	%34,7	%38,7
Evli	%56,3	%58,5	%57,4
Boşanmışlar	%0,5	%1,7	%1,1
Dullar / Ayrılmış	%0,5	%5,1	%2,8

– Engelli göstergesi ⁽²⁹⁾

No	Engel Türü	Adet	Oran
1	Görme	8.991	%16,00
2	İşitme	6.181	%11,00
3	Konuşma	5.057	%9,00
4	Hareket	26.410	%47,00
5	Davranışsal	2.810	%5,00
6	Öğrenme zorluğu	5.619	%10,00
7	Nöbetler	562	%1,00
8	Diğer	562	%1,00
	Toplam	56.192	%100

– Yetim Göstergesi ⁽³⁴⁾

No	Madde/Bölge	Değer
1	Yetim sayısı	20.429
3	Erkek yetimler	10.558
4	Kadın yetimler	9.871
5	Şehit çocuğu yetimler	423

İnsan Hakları Filistin Merkezi	" 2022 yılında iş için yapılan tahsisat ödemelerinin sayılması ışığında, Gazze Şeridi'ndeki muhtaç aileler için durum daha da kötü durumda."
--------------------------------	--

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında aile alanında gerçekleştirdikleri icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Şiddetin azaltılması	1	Evliliği kolaylaştırma projeleri	1	Yetim ve ailelere sponsorluk	7
Yetim ve engelliler için sosyal merkezlerin inşası	4	Kadın haklarını koruma	9	Saha araştırmaları ve anketler	6
Engellilerin rehabilitasyonu	3	İnsan haklarını bilinçlendirme	11	Kadınlara barınma merkezi	2

⇒ Aile alanındaki yapılması gerekli olan en önemli müdahale alanları

Her türlü şiddetin sona erdirilmesi	Sosyal merkezler inşası, geliştirilmesi ve restorasyonu	Toplum dışı kalmış kesimlere ayni ve nakdi yardım sağlanması (yetim, yoksul-özürlü)
Kadın haklarının korunması ve toplumdaki rolünün artırılması	Uygun entegre sosyal koruma sistemlerinin geliştirilmesi	Engellilerin rehabilitasyonu ve topluma kazandırılması
Şehit, yaralı ve esirlerin ailelerinin sponsorluğu	Evliliği kolaylaştırma ve bilinçlendirme	Evlenememiş, boşanmış yada dul kalmış engellilerin evliliklerini kolaylaştırma

➤ Yoksulluk

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde(11): Bu sözleşmeye taraf olan devletler herkese, kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam standardına sahip olmasını sağlar. Bu standart, yeterli beslenmeyi, giyinmeyi, barınmayı ve yaşama koşullarının sürekli olarak geliştirilmesini de içerir. Taraf Devletler bu hakkın gerçekleştirilmesini sağlamak için, kendi serbest iradelerine dayalı uluslararası işbirliğinin esas olduğunu kabul ederek, uygun tedbirleri alırlar.
2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (1) : Her tür yoksulluğu, nerede olursa olsun sona erdirmek.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (7.1.10): Yoksullukla mücadele felsefesini, insani yardım ve kalkınma yardımı arasındaki bağları güçlendirerek kalkınma müdahalelerine güvenmek için yardım programlarına güvenmekten, yoksul ve marjinal hane halklarının kendi kendine güvence altına almalarını sağlayan ekonomik güçlendirme ve kapasite geliştirme yatırımlarına sistematik ve kademeli olarak geçmek.

⇒ Yoksulluk Durumu

– Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

Madde/Bölge	Gazze Şeridi ^{(39)(35)(34) (2)}	Batı Şeria ^{(36) (2)}	Filistin ^{(25) (22)}	İsrail İşgali ^{(6) (37)}	Arap Dünyası ⁽¹⁰⁶⁾⁽³⁸⁾	Dünya ⁽⁶⁾
Yoksulluk sınırının altındakiler	%61	%14	%29,20	%27,8	35%	%34,64
Aşırı yoksulluk	%33,70	%5,80	%16,80	%16,90	%13,4	%9,20
Yardımlarla geçinen aileler	%80	%34,20	%53,10	%22,6		
Geçen sene yardım alan aileler	%68,6	%9,7	%31,1	%38,60		

– Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

UNRWA'nın Gazze Direktörü	"Gazze Şeridi'ndeki mültecilerin 1.2 milyon kişi yoksulluk hattında."		
Orta Avrupa merkezi	16 yıla aşkın süredir Gazze'ye yönelik kuşatma nedeniyle Gazze'nin yarısından fazlası yoksulluğa düştü.		
No	Madde	Ulusal yoksulluk ⁽³⁴⁾	Aşırı yoksulluk ⁽³⁴⁾
1	Yoksul sayısı	1.449.113	800.576
2	Yoksulluk oranı	%61	%33,7
3	Yoksul aileler	251.936	139.184
4	Yoksul çocuklar	651.817	360.102
5	Yoksul öğrenciler	409.287	226.114
6	Yoksul üniversite öğrencileri	52.973	29.178

– Yoksul Ailelerin Durumu⁽³⁴⁾

Madde	Değer
Yoksul ailelerde mülteci oranı	%71
Kadınların geçindirdiği yoksul aileler	32.527
Kadınların geçindirdiği yoksul aileler	%54
Dul kadınların geçindirdiği yoksul aileler	13.997
Yoksul ailelerde yaşayan çocuk oranı	%50,2
Aile reisi yaşlılar olan aileler	23.224
Gazze Şeridi'ndeki yoksul ailelerde yaşayan yaşlı oranı	%50,1
En az bir kronik hastalığı olan yoksul ailelerin reisleri	%55,70
Aile reisi engelli olan yoksul aileler	20.053
Eğitim düzeyi orta eğitim seviyesinin altında olan yoksul aile reisleri	%78,70
Yoksul ailelerin reisleri arasındaki cahillik oranı	%11,80

Madde	Oran
⁽³⁴⁾ Gıda güvensizliği veya eksikliği	%68
⁽³⁾ Bağımlılık oranı	%78,60
⁽²⁾ Dolar bazında kişi başına aylık ortalama gelir	307
⁽³⁴⁾ Dolar bazında aylık ortalama ailenin harcaması ve tüketimi	693
Ailelerin yardımlara bağımlılık oranı	%80
⁽³⁹⁾ Süresi ne olursa olsun ekonomik olarak dayanıklı olabilen ailelerin yüzdesi	%21,20
⁽³⁴⁾ Sosyal koruma programı kapsamındaki aile sayısı	77,838
⁽³⁴⁾ Sosyal koruma programlarına dahil edilmesi gereken aile sayısı	9.663
⁽³⁴⁾ Ferd başına tüketimin gelire oranı	%225,95

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2021 yılında yoksulluk alanında yaptıkları icraatlar

Proje Adı	Adet	Proje Adı	Adet	Proje Adı	Adet
Nakdi Yardım Projeleri	27	Kurban, giysi, iftar gibi dönemsel projeler	86	Battaniye projeleri	23
Borç/harç Ödeme Projeleri	5	Alışveriş kuponları ve koli projeleri	120	Et, yemek, ekme ve içme suyu dağıtımı	33

⇒ Yoksulluk alanındaki gerekli olan en önemli müdahale alanları

Küçük ve orta projeler	Girişimcilik	Yoksul kesimlere sosyo-ekonomik güçlendirme
Sosyal entegrasyon	Uzaktan iş	Toplum dışı kalmış kesimlere iş fırsatları temini
Yardım koordinasyonunun otomasyonu	Borçlerin ödenmesi	İş programları merkezlerinin ve girişimcilik projelerinin rolünün güçlendirilmesi

➤ Yerleşim ve Altyapı

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde(2,2): Bu sözleşmeye taraf devletler, bu sözleşmede beyan edilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya diğer bir fikir, ulusal veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum gibi her hangi bir statüye göre ayrımcılık yapılmaksızın kullanılmasını güvence altına almayı taahhüt ederler Madde (8): Herkesin barış ve haysiyet içinde yaşayabileceği güvenli bir yere sahip olma hakkı.
2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (11): Kentleri ve insan yerleşim yerlerini herkesi kucaklayan, güvenli, güçlü ve sürdürülebilir kılmak
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (8.5): Kamu hizmetlerine erişim imkânı veren yasal mevzuatın güvenliğini sağlayan ve özellikle yoksul ve marjinal aileler için vatandaşların ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılayan bir konut sektörü

⇒ Yerleşim Durumu

— Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi (46)(45)(44)(43)(40)(39)(2)	Batı Şeria ⁽⁴⁶⁾⁽⁴⁵⁾⁽⁴⁴⁾⁽³⁹⁾⁽²⁾	B. Şeria ve Gazze (46)(45)(44)(43)(40)(39)(2)	İsrail İşgali ⁽⁴¹⁾⁽²⁶⁾⁽¹⁴⁾ (47)(42)
1	Yerleşim birimleri sayısı	334.710	742.363	1.077.073	2.902.313
2	Ortalama konut yoğunluğu (oda başına düşen kişi)	*1,7	*1,4	*1,5	0,79
3	Konut oranı (oda başına 3 veya daha fazla kişi)	8,9	5,2	6,6	2,94
4	Bir evde bulunan ortalama oda sayısı	*3,6	*3,6	*3,6	*1,35
5	İçme Suyu şebekesine bağlı olan evler	%10	%94,70	%59,10	*%99
6	Elektrik şebekesine bağlı olan siteler	%99,9	%99,9	%99,9	*%100
7	Su şebekesine bağlı olan evler	%92	%84,10	%89,20	
8	Kanalizasyon şebekesine bağlı olan evler	%83,50	%38,40	%53,90	*%94
9	Önümüzdeki 10 yıl boyunca ailelerin yerleşim birimlerine olan ihtiyacı	15.000	150.000	165.000	223.000
10	Katı atık toplama hizmeti	%95	%99,88	%99,89	

— Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri⁽⁴⁰⁾

Gazze Şeridi Hasar Envanteri Genel Müdürü " 15.000 insanın zarar gördü, yaklaşık 12 milyon \$ açığımız var."

No	Madde	Değer (oran + adet)
1	Yaşamaya elverişli olmayan ve yeniden inşa edilmeye ihtiyacı olan evler	27.000
2	Yaşamaya elverişli olmayan ve restorasyona ihtiyacı olan evler	60.000
3	2022 yılına kadar hala yıkılmış vaziyette olan ev sayısı	89.397
4	Kendi evlerinde oturan ailelerin sayısı	%78
5	Kirada oturan ailelerin oranı	%6,8
6	Çadır, prefabrik veya tek oda barakalarda yaşayan aile oranı	%15,2
7	Müstakil evde oturan aile oranı	%45,3
8	Dairede oturan aile oranı	%53
9	Sağlam karayolları oranı	%45
10	Düzeltilmeye ve bakıma ihtiyacı olan karayolları oranı	%93,7
11	Açılması ve asfaltlanması gereken yollar	

— Filistin'de İnşaat Sektörü⁽²⁾

Madde	Değer
1 Kurum sayısı	669*
2 İşçi sayısı	*8.3701
3 İnşaat verimliliği (milyon dolar)	*181.9
4 Yeni bina inşaatlarına yapılan harcama (milyon dolar)	*86.9
5 Kısa süreli bakıma yapılan harcama (milyon dolar)	*276.6
6 Uzun süreli bakıma yapılan harcama (milyon dolar)	*496.7

— Kuşatma boyunca İsrail Saldırıları sebebiyle zarar görmüş ve tahrip edilmiş yerleşim birimleri⁽⁴⁰⁾

Madde	2014'ten önce	2014 saldırıları	2014'ten sonra (2014-2021)	2021 saldırıları	2022 Saldırıları	Genel
-------	---------------	------------------	----------------------------	------------------	------------------	-------

Yıkılmış ev sayısı	797	10.979	273	1.689	37	23.589
Hala yıkık vaziyetteki ev sayısı	189	786	212	618	36	2.932
Yeniden yapılan ev sayısı	608	10.193	61	1.071	1	13.661
Kısmi olarak hasar gören ev sayısı	13.000	162.789	3.416	60.626	1.715	225.469
Kısmi olarak hasar görmüş ve şüana kadar onarımı yapılmamış yerleşim birimi sayısı	13.000	59.201	3.001	11.054	1.300	80.822

Ekonomi Uzmanları	"İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarında verdiği büyük tahribat, özellikle barınma tesisleri ve altyapı olmak üzere Gazze'yi yeniden inşa etmek için acil Arap ve uluslararası eylem gerekmektedir."
-------------------	---

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında konut alanında yaptıkları en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Yoksullara ev yapma projeleri	2	Yoksulların evlerinin restorasyonu projeleri	225	Yoksulların evlerinin mobilyalandırılması ve donatılması projeleri	17
Yeniden yapılandırma projeleri	2	Evlere çatı ve çatı onarımı projeleri	5	Kamu kurumlarının inşası ve rehabilitasyonu	92
Yolların bakımı ve geliştirilmesi	40	Zarar görenlere kira projeleri	2		

⇒ Konut alanındaki gerekli olan en önemli müdahale alanları

Tahrip edilmiş konutların yeniden yapımının tamamlanması	Yoksullara yeni elverişli konut sağlamak	Yoksulların yaşamaya elverişli olmayan konutlarının restorasyonu ve mobilyalandırılması
Yerel yapı malzemeleri endüstrilerini destekleme Sokak genişletme ve geliştirme	Temel altyapı şebekelerinin inşası	Konutları kamu hizmetleri şebekelerine bağlama
Kısmi hasarlı yerleşim birimlerinin restorasyonu ve rehabilitasyonu	Yoksul hanelerin alternatif enerjilere bağlanması Hizmet binalarının inşaatı	Marjinal ve plansız bölgelerin geliştirilmesi Evlere tamamen yıkılanlara kira bedeli

⇒ Kültür ve Diyanet İşleri Durumu

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ	Madde (18)- Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, din veya topluca, açık olarak ya da özel biçimde öğrenim, uygulama, ibadet ve dinsel törenlerle açığa vurma özgürlüğünü içerir Madde (27)- Herkes toplumun kültürel yaşamına serbestçe katılma, güzel sanatlardan yararlanma, bilimsel gelişmeye katılma ve bundan yararlanma hakkına sahiptir. Herkesin yaratıcısı olduğu bilim, edebiyat ve sanat ürünlerinden doğan maddi ve manevi çıkarlarının korunmasına hakkı vardır.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (11.4): Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (7.4): Tüm Filistinliler için her türlü ayrımcılıktan vazgeçirecek, kültürel mirası koruyup yenileyecek daha erişilebilir kültürel alanların, çoğulculuk, açıklık ve üreticilik ile karakterize edilen ulusal bir kültürün teşvik edilmesi.

– Kültürel Göstergeler

Gazze Şeridi'ndeki Hükümetin medya ofisi	Mayıs 2021'de Gazze Şeridi'nde yaşanan saldırı nedeniyle kültür, din ve spor kurumları Gazze'nin kayıplarının 13,5 milyon dolar olduğu tahmin ediliyor.
--	---

Madde/Bölge	Gazze Şeridi ⁽⁵¹⁾⁽⁴⁸⁾⁽²⁾	Batı Şeria ⁽⁵²⁾⁽⁴⁸⁾⁽²⁾	B. Şeria ve Gazze ⁽⁵²⁾⁽⁵¹⁾⁽⁴⁸⁾⁽²⁾	İsrail İşgali ⁽⁵⁴⁾⁽⁵³⁾⁽¹⁴⁾
Etkin kültür merkezleri sayısı	76	508	58	*1.000
Etkin müze sayısı	5	27	32	*200
Etkin tiyatro sayısı	3	14	17	*64
Etkin sinema salonu sayısı	0	3	3	*51
Kültür merkezlerinin düzenledikleri kültürel etkinlikleri sayısı	1.901	5.700	7.601	8.500.000
Kültürel etkinliklere uzaktan katılanların sayısı	219.000	369.000	588.000	2.274.995
Gösterilen tiyatroların sayısı	0	346	346	446
Gösterilen tiyatroları izleyenlerin sayısı	0	43.000	43.000	2.194.522
Müzeleri ziyaret edenlerin sayısı	65.000	200.000	265.000	7 milyon
Yerel Gazete Sayısı	2	5	7	*831
Radyo İstasyonu Sayısı	23	41	64	*97
Yerel televizyon İstasyonu Sayısı	1	10	11	*8

▪ Diyanet İşleri Göstergeleri

– Camiler ve Kiliseler

Madde/Bölge	Gazze Şeridi ⁽⁵⁵⁾	Batı Şeria ⁽⁵⁹⁾⁽⁵⁷⁾⁽⁵⁵⁾	B. Şeria ve Gazze ⁽⁵⁹⁾⁽⁵⁷⁾⁽⁵⁵⁾	İsrail işgali ⁽⁶⁰⁾⁽⁶¹⁾⁽⁶³⁾
Müslümanların oranı	%99	%98,38	%99,108	%18
Hristiyanların oranı	%1	%1,63	%0,89	%2
Mescid (Cami) sayısı	1.230	2.386	3.616	<400
Hala tahrip edilmiş şekilde olan cami sayısı	13		13	
Yeni cami ihtiyacı	30		30	
Geliştirilmeye ve onarıma ihtiyacı olan cami sayısı	42		42	
Kilise sayısı	3	~159	~162	<50

– Kur'an-ı Kerim ve Sünneti Seniyye (2022)⁽⁵⁶⁾

No	Madde	Gazze
1	Kur'an ezberleme kamplarında hafızların sayısı	1.197
2	Kur'an-ı Kerim hafızı sayısı	2.157
3	Kur'an-ı Kerim'i bir oturuşta dinleyen hafız sayısı	701
4	Kur'an tilavet icazeti alanların sayısı	277
5	Ortalama hafızlık talebesi sayısı	40.000
6	Tecvid ve tilavet kurslarından mezun olanların sayısı	78.985
7	Hadis hafızları sayısı	2.381
8	Hadis-Sünnet Kursları Mezunlar	145.035
9	Sünnet kitaplarını bir oturuşta dinleyenlerin sayısı	97

⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında kültür ve diyanet işleri alanında gerçekleştirdikleri icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Dini tesislerin restore ve inşası	7	Dini veya kültürel merkezin techizi	13	Dini kurumların yeniden imarı	2
Tarihi ve arkeolojik yerlerin bakımı ve restorasyonu	3	Dini tesisler inşası ve restorasyonu	6	Hafızlık talebesi ve hocalarına, davetçilere sponsorluk	1
Din kültürü bilinçlendirmeleri	9	Toplumda kültürü teşvik etmek	5	Arkeolojik alanlara rehberli ziyaretler	1

⇒ Kültürel ve dini işler alanında gerekli en önemli müdahale alanları

Yeniden imarın tamamlanması.	İslami okulların inşası ve geliştirilmesi.	Bilinçlendirme ve din eğitiminin yayılması
Arkeolojik bölgelerin restorasyonu	Mucit ve yetenekli kişilerin desteklenmesi	Hafızlık merkezlerine sponsorluk
Tarihi cami ve kiliselerin restorasyonu	Genel kütüphanelerin geliştirilmesi ve kitap ve kaynaklarla güncellenmesi.	Dini ve kültürel binaların techizi ve mobilyalandırılması

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ	Madde (4)- Spor yapmak insanın en temel hakkıdır. Herkes, hiçbir ayırım gözetmeksizin, dostluk, dayanışma ve adil oyun ruhu içinde karşılıklı anlayışı gerektiren Olimpiyat Oyunları ruhuna uygun olarak spor yapma olanağına sahiptir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (3): Spor, yaş, cinsiyet veya etnik kökene bakılmaksızın esenliğe katkıda bulunur. Herkes tarafından beğenilir ve menzili benzersizdir. Bu tür girişimler, genç mültecilerin içinde bulunduğu kötü durum hakkında farkındalık oluşturmakta ve özellikle sağlıkla ilgili olarak Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile tamamen uyumludur.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (5): Filistinli erkek ve kadın gençler, işgücü piyasasına, sosyal, politik ve spor etkinliklerine daha fazla katılabilir ve ulusal kalkınmaya daha etkin bir şekilde katkıda bulunabilir.

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi ⁽²⁾⁽⁶³⁾	Batı Şeria ⁽²⁾	Batı Şeria ve Gazze ⁽²⁾
1	Kulüp sayısı	83	363	446
2	gençlik merkezleri	12	112	124
3	Kadın kulüpleri	-	4	4
4	Stadyum ve spor salonu sayısı	2	14	16

– Yerel Göstergeler⁽⁶³⁾

No	Açıklama	Adet
1	Lisanslı spor kulüplerinin sayısı	71
2	Spor kulüplerinin üye sayısı	15.110
3	Faaliyet gösteren spor federasyonlarının sayısı	32

– Önceki İsrail Saldırılarındaki zarar gören spor tesisleri

No	Hasar gören spor tesisleri	Adet
1	Stadyumlar ve spor salonları	20
2	Zarar gören spor kulüpleri	10
3	Spor federasyonları ve komiteleri	5

Gençlik ve Spor Yüksek Kurulu "2021 yılında Covid 19 nedeniyle Gazze Şeridi'ndeki spor faaliyetlerinin tamamen askıya alınmıştır."

– Gazze Vilayetlerindeki Spor Kulüpleri ve Üyeleri Sayısı ⁽⁶³⁾

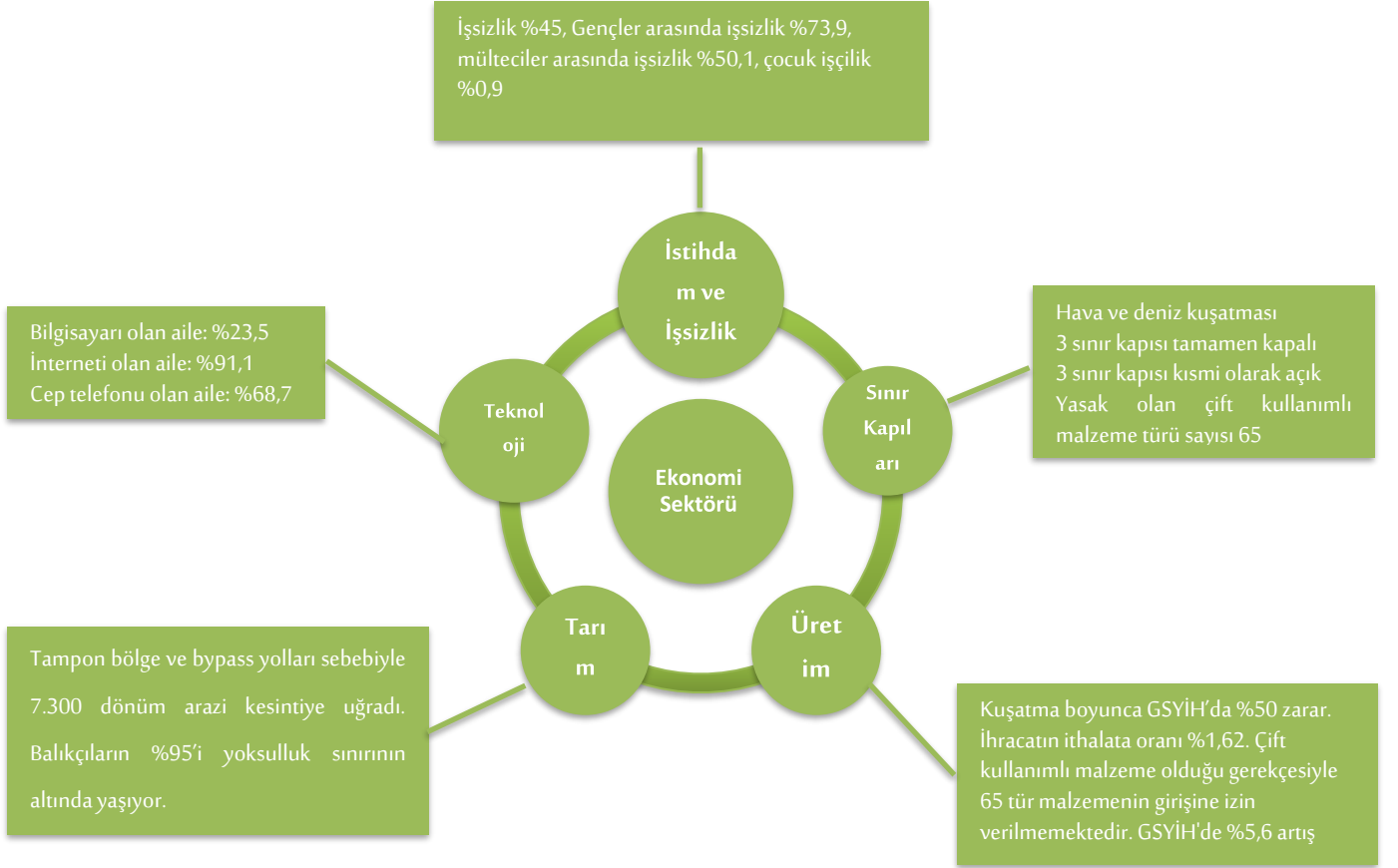
No	Vilayet	Kulüp Sayısı	Üye Sayısı	
			Erkek	Kadın
1	Kuzey Gazze	10	1.000	110
2	Gazze	34	5.500	1.200
3	Orta Gazze	19	1.850	550
4	Han Yunus	10	1.300	600
5	Refah	10	2.500	400
	Toplam	83	12.250	2.860

⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında spor alanında gerçekleştirdikleri icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet
Kulüp ve spor salonu inşa ve geliştirilmesi	3	Parklar ve güvenli oyun alanları oluşturmak	14
Spor teçhizatlarının temini	4	Dinlenme gezileri ve kampları	21
Spor malzemeleri ve aletleri temini	2	Oyun ve eğlence çantaları temini	11

⇒ Spor alanında gerekli en önemli alanlar

Spor ve yarış salonları inşası	Spor heyetlerinin yurt dışına seyahatini kolaylaştırmak	Spor salonlarının bakımı
Tam bir spor stadi inşası	Antrenörler ve hakemler için eğitim	Kapalı spor salonları oluşturma
Çocukların zihinsel ve fiziksel gelişimlerinin teşvik edilmesi ve geliştirilmesi		

Kuşatma nedeniyle Gazze Şeridi'nin kaybı 2007'den bugüne kadar yaklaşık 17 milyara ulaştı".

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Raporu UNCTAD

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde (7) : Bu sözleşmeye taraf devletler herkese adil ve elverişli şartlarda çalışma hakkı tanır. Madde (6) : Önlemler, rehberlik ve teknik ve mesleki eğitim programları sağlama hakkını içermelidir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (8) : Sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik kalkınmayı sağlamak, tam ve üretici istihdamı ve insan onuruna yakışır işleri sağlamak.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (5) : Bağımsız ve eşitlikçi bir ulusal ekonomi için daha güçlü temeller oluşturulması ve vatandaşlar için iyi istihdam olanakları sağlayacak ve üretkenliklerini geliştirecek sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması.

⇒ İstihdam ve İşsizlik Durumu

Madde/Bölge	Gazze Şeridi ⁽³¹⁾	Batı Şeria ⁽⁶⁴⁾⁽³¹⁾	Filistin ⁽⁶⁴⁾⁽³¹⁾	İsrail İşgali ⁽¹⁴⁾⁽⁶⁵⁾⁽⁷¹⁾⁽⁷⁰⁾⁽⁶⁹⁾⁽⁶⁸⁾⁽	Arap Dünyası ⁽¹⁰⁷⁾⁽⁶⁶⁾⁽⁶⁾	Dünya ⁽¹⁰⁷⁾⁽⁶⁷⁾⁽⁶⁾
İşgücüne katılım oranı	%39,4	*%47,5	%45	%64,1	*%46	*%60
Genel işsizlik oranı	%45	%13,1	%24,4	%3,6	%10,7	*%5,8
Gençler arasında işsizlik oranı	%73,9	%29,8	%48,5	%17,60	%24,8	%15
Ortalama günlük ücret (dolar)	11.85	33.14	30.77	118.21		
Dolar bazında günlük ücret ortalaması	23,39	43,31	28,33	118	^15	^25.36
Çocuk işçiliği oranı	%0,9	%3,8	%2,5	*%9	*%13,6	*%9,6
Mülteciler arası işsizlik	%50,10	%21,20	%35,50			
Mezunlar arasında işsizlik oranı	%46,7	%18,20	%30,70	%47,40		
Serbest çalışanların toplam çalışanlara oranı	%14,8	%21,8	%17,4	%10		
Özel sektörde asgari ücretin altında bir ücretle (400 \$) istihdam edilenler ve ücretlerinin dolar bazında oranı	115.600 250	56.300 522	171.900 312,5			
Gönüllü işçilik	%0,6	%0,3	0,4	*%22	^1	

Gazze Şeridi'ndeki Filistin Sendikaları Genel Federasyonu

"Gazze Şeridi işçilerinin durumu insani felaket uyarısında bulunuyor"

– Karşılaştırmalı Ana Gösterge

– Ekonomik Faaliyetlere Göre İstihdamın Dağılımı⁽³¹⁾

No	Madde	Yüzdelerik değer
1	Tarım, balıkçılık, ormancılık	%6,8
2	Madencilik, taşocakçılığı ve imalat	%7,5
3	Yapı ve inşaat	%5,4
4	Ticaret, lokantalar ve oteller	%22,1
5	Taşımacılık, haberleşme, depolama	%8,4
8	Diğer hizmetler ve branşlar	%49,8
9	Toplam	%100

– Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

– İşsizlik ve İstihdam Göstergesi

No	Açıklama	Erkek	Kadın	Değer
1	İş gücüne katılım ⁽⁶⁴⁾	%61,2	%17,3	%39,4
2	Genel İşsizlik oranı ⁽³¹⁾	%39,1	%67	%45
3	Gençler Arasında İşsizlik oranı ⁽³¹⁾	%68	%88,40	%73,9
4	Gençlerin iş gücüne katılımı ⁽⁶⁴⁾	%63,4	%20,5	%41
5	2022 yılı boyunca mesleki eğitim kurslarına katılan 15 yaş ver üzeri kişi oranı ⁽⁶⁴⁾	%1	%0,4	%0,7
6	Eğitim veya iş piyasasına katılmayan (15-24 yaş) genç oranı ⁽⁶⁴⁾	%34,5	%38,4	%36,4
7	Çocuk işçiliği ⁽⁶⁴⁾	%1,7	%0,2	%0,9

– Sosyal Sektörlerdeki İstihdam Göstergesi⁽³⁷⁾

No	Açıklama	Oran
1	(Ramallah Hükümeti) Gazze'deki Kamu Sektörü Memurları	%37
2	(Gazze Hükümeti) Kamu Sektörü Memurları	%55
3	Özel sektör çalışanları	%55
4	Yerel sektör çalışanları	%8
Toplam		%100

– Cinsiyet ve Mesleğe Göre Oransal Dağılımı⁽⁶⁴⁾

No	Meslek	Erkek%	Kız%	Değer
1	Yasama kurumları ve üst yönetim çalışanları	%2,00	%3,8	%2,30
2	Teknisyenler, uzmanlar, yardımcıları ve katipler	%29,3	%75,2	%38,7
3	Hizmet çalışanları ve pazardaki satıcılar	%26,3	%10,6	%23,3
4	Tarım ve balıkçılıkta vasıflı işçiler	%1,7	%1,7	%1,7
5	Esnaf vb işlerde çalışanlar	%11,12	%3,7	%10,1
6	Makine operatörleri ve montajcıları	%9,2	%0,0	%8,8
7	Birincil meslekler	%19,7	%5	%15

– Çalışanların İşsizlere Göre Oransal Dağılımı "iş aramak"⁽²⁾

Madde	Erkekler %	Kadınlar %	değer
Çalışma ofisinde kayıt	%4,4	%15,6	%8,1
Medya aracılığıyla reklam	%0,10	%0,10	%0,10
internet kullanımı	%11,3	%58,4	%26,7
işverenlere müracaat	%67,4	%19,9	%51,8
görüşmek/sınava girmek	%0,10	%1,2	%0,4
arkadaşlara/akrabalara sormak	%15,2	%4	%11,5
Diğer	%1,5	%0,8	%1,4
Toplam	%100	%100	%100

– COVID-19 pandemisinin Filistin'deki ekonomik kurumlar üzerindeki etkisi⁽⁷²⁾

Madde	Gazze Şeridi	Batı Şeria	Filistin
Kurumların kapanma oranı	%27	%92	%71
İşsiz kalanların sayısı	203.200	118.200	321.400
İş gücüne katılımın düşüşü	%35	%41	-
Yerel pazardaki işçi sayısında düşüş	%17	%8	-

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında istihdam ve işsizlik alanında gerçekleştirdiği icraatlar

Proje	Faydalancı sayısı	Proje	Faydalancı sayısı
Geçici istihdam	7	Mesleki ve teknik eğitim	20
İşçilere güvence	11	Mikro Projeler	27

⇒ İstihdam ve işsizlik alanında gerekli olan en önemli müdahale alanları

Küçük ve orta projeler	Girişimcilik	Uzaktan iş	İş güvenliği araçlarının sağlanması Yeni iş fırsatları sağlanmasında teknolojinin kullanımı
Girişim hızlandırıcı ve programlar İşgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayan müfredatların güncellenmesi ve geliştirilmesi	Geçici İstihdam	Mesleki ve teknik eğitim	
Mezunların iş piyasasına katılımı		İş güvenliği gereçleri temini	

➤ Sınır Kapıları

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ	Madde (13): Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır. Herkes, kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (17): Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığın uygulama araçlarını güçlendirmek ve küresel ortaklığı yeniden canlandırmak.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (8.1): Ulaşım ve yol ağları sistemi, uluslararası standartlara göre daha güvenli ve etkili olmalı, Arap ve uluslararası ağa entegre olmalıdır.

⇒ Sınır Kapılarının Durumu

– Gazze Şeridi Kara Sınır Kapılarının 2022 yılındaki Durumu ⁽⁷⁴⁾⁽⁷³⁾

No	Madde/Bölge	Kerem Ebu Salim	Refah	Beyt Hanun	El Mıntar	El Avde	El Şecaiyye
1	İthalat için gelen toplam tır	79.638	38.003				
2	İhracat için çıkan toplam tır	5.809	1.697				
3	Batı Şeria'ya ihracat için giden toplam tır	3.350	-				
4	Çıkış yapan kişi sayısı	-	144.899	424.417	2011 yılından beri kapalı	2008/9 yılından beri kapalı	2007 yılından beri kapalı
5	Giriş yapan kişi sayısı	-	133.764	414.646			
6	Geri gönderilen veya reddedilen sayısı	-	5.476				
7	Gelen akaryakıt tır sayısı	3.480					
8	Yakıt miktarı (milyon lt)	161,5	159,88				
9	Ocak gazı miktarı – Milyon m ³	29,11	62,8				
10	Tatiller de dahil kapanma oranı	%50,83	%39,45				

– Hava ve Deniz Sınır Kapılarının Durumu

Uluslararası Gazze Havalimanı	Havalimanı tamamen tahrip edilmiş ve Gazze, Oslo anlaşmasına açık bir şekilde aykırı davranılarak hava ambargosu altında kalmıştır.
Gazze Deniz Limanı	Gazze deniz limanı inşaatı tamamlanmadı ve Oslo anlaşmasına açık bir şekilde aykırı davranılarak Gazze deniz ambargosu altında kaldı. Uluslararası bütün yardım gemilerinin 1/12/2008 tarihinden itibaren Gazze'ye ulaşması engellendi ve balıkçıların 6-15 milden fazla denize açılması da yasaklandı.

– Gazze'de ihtiyaç duyulan ve içeri giren temel yapı malzemeleri karşılaştırması (2022) ⁽⁷⁴⁾

No	Tür/Ton	Gelen Miktarı	Toplam İhtiyaçlar	Kalan İhtiyaç Miktarı	Kapsama Oranı
1	Çakıl	1.654.603	36.000.000	34.345.397	%4,82
2	Demir	103.298	6.000.000	5.896.702	%1,75
3	Çimento	462.889	18.000.000	17.537.101	%2,64

– Beyt Hanun (Erez) Sınır Kapısı Sağlık Durumları 2022 ⁽⁷³⁾

No	Talep Durumu	Adet	No	Talep Durumu	Adet
1	İşgal veya Batı Şeria'da tedavi izni talepleri	20.364	5	Ertilenmiş talepler "İnceleme altında"	5.056
2	Reddedilen izin talepleri	5.947	6	Refakatçiyile ilgili sebeplerden dolayı reddedilen talepler	62
3	Güvenlik sebebiyle reddedilen talepler	234	7	Diğer sebeplerle reddedilen talepler	577
4	Geri dönüş yapılmayan talepler	867			

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi	Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi, Gazze Şeridi'ne giden sınır kapılarının tamamen açılması, Filistin halkının hareketine uygulanan tüm katı kısıtlamaların kaldırılması, Doğu Kudüs de dahil olmak üzere işgal altındaki Filistin topraklarına ve dış dünyaya insanların ve malların serbest dolaşımının garanti altına alınması çağrısında bulundu.
--	--

– 2022’de Gazze Şeridi sınır kapılarından geçen kamyon yüklerinde bulunan ürün ve malzemeler⁽⁷⁴⁾

No	Sınıflandırma	Konteyner Sayısı			Toplam
		Refah Kapısı	Kerem Ebu Salim Kapısı	Beyt Hanun Kapısı	
1	Yapı Malzemeleri	2.611	6.161	0	8.772
2	İnşaat Malzemeleri	22.155	22.767	0	44.922
3	Hayvan yemi	145	7.228	0	7.373
4	Gıda ürünleri	5.117	21.437	0	26.554
5	Yenilemez tüketim ürünleri	991	6.093	0	7.084
6	Temizlik ekipmanları	121	1.450	0	1.571
	Hayvan yemi	748	708		1.456
7	Elektrik Malzemeleri	200	5.079	0	5.279
8	Tarım Malzemeleri	35	1.539	0	1.574
9	Tıbbi Malzemeler	72	502	0	574
10	Eğitim Malzemeleri	48	335	0	383
11	Paketleme malzemeleri	110	778	0	888
12	Araçlar	2	6	0	8
13	Teknoloji	0	16		16
14	Toplam	32.355	74.099	0	106.454

⇒ Derneklerin ve bazı yardım kuruluşlarının 2022 yılında sınır kapıları alanında gerçekleştirdikleri en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Baskı ve destek	Pek çok	Kuşatmanın kırılması için gemiler gönderilmesi	0	Kuşatmanın kırılması için kafileler gönderilmesi	2
Sınır kapılarının onarılması ve geliştirilmesi	2	Sınır kapılarına araç ve gereç sağlanması	1		

⇒ Sınır kapıları alanında gerekli olan en önemli müdahale alanları

Gazze sahili gaz sahasının geliştirilmesi	Uluslararası Gazze Havalimanının inşa edilmesi	Kuşatmanın kırılması için gemi ve kafileler gönderilmesi
Kara Sınır Kapılarının onarılması ve geliştirilmesi	Mısır ile özgür bir ticaret bölgesinin kurulması	
Gazze Deniz Limanının inşa edilmesi	Kuşatmanın kırılması için baskı yapılması ve destek	

➤ Hizmet ve Emtia Ürünleri

EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLAR ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ	Madde (6.2): Sözleşmeye taraf devletlerin çalışma hakkını tam olarak gerçekleştirmek üzere alacağı tedbirler arasında, teknik ve mesleki rehberlik hizmetleri ile öğretim programları yapmak, bireyin temel siyasal ve ekonomik özgürlüklerini koruyan şartlar içinde ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme ile tam ve üretken istihdamı sağlamak için gerekli politikaları ve yöntemleri uygulamak da yer alır.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (12): Sürdürülebilir tüketimi ve üretimi sağlamak.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (5): Vatandaşlara iyi bir istihdam imkânı sağlayacak ve verimliliklerini artıracak sürdürülebilir kalkınmayı sağlayan bağımsız ve adil bir ulusal ekonomi için daha güçlü temeller oluşturulması.

⇒ Hizmet ve Emtia Ürünleri Durumu

– Karşılaştırmalı Temel Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi (75)(72)(2)	Batı Şeria (75)(72)(2)	B. Şeria ve Gazze (75)(72)(2)	İsrail İşgali (69)(6)	Arap Dünyası (76) (6)	Dünya (77)(6)
1	Dolar bazında kişi başına düşen yıllık GSYİH	1.256,8	4.458,3	3.086,8	*52.170,7	6,670	12,236.6
2	Ekonomik büyüme oranı	+%5,6	+%3,6	+%3,9	-%2,9	+2,7%	+2,8%
3	Emtia İhracatının değeri (milyon dolar)	*13.109	*6.134,9	7.466,2	10 ³ *143.92	10 ³ *933.74	10 ⁶ *27.88
4	Emtia İthalatının değeri (milyon dolar)	965.878	5.192,224	12.874	10 ³ *124.59	10 ³ *917.04	10 ⁶ *26.75

– Gazze Şeridi Başlıca Yerel Göstergeleri

Birleşmiş Milletler Raporu "Gazze Şeridi'nin 10 yıllık kuşatmadan kaynaklanan ekonomik kayıplar 17 milyar dolardır."

– Üretim Sektörü Bütün Göstergeleri ⁽⁷⁹⁾⁽⁷⁸⁾⁽⁶⁾

No	Madde	Değer
1	Gazze Şeridi GSYİH'sının Filistin GSYİH'ına katkı oranı	%17
2	Farklı amaçlarla kullanılacağı gerekçesiyle İsrail tarafından girişi yasaklanan emtia türü	65 tür
3	Kuşatma başından beri GSYİH da yaşanan hasar hacmi	%50*
4	Ortalama ihracat hacminin kuşatma öncesine göre oranı	%32,13
5	İhracatın ithalata oranı	%1,35

– 2022 yılı Gazze Şeridi Kumanya raporu tablosu ⁽⁷⁴⁾

No	İmtia türü	Miktar / ton
1	Un	117,928
2	Şeker	49,088
3	Pirinç	19,011
4	Zeytinyağı dışındaki bitkisel yağlar	24,297
5	Yem	282,721
6	Yoğurt ve Peynir	11,101
7	Kırmızı et ve dondurulmuş kırmızı et	5,903
8	Tavuk ve dondurulmuş tavuk	12,917
9	Çay / Nescafe / Süt Tozu	630
10	baklagiller	7,544
11	döllenmiş yumurta	33,128,347

– 2021 yılı Ekonomik faaliyetlerin katma değer göstergeleri ⁽⁷⁹⁾

Değerler milyon dolar bazındadır					
Ekonomik Faaliyet	Gazze Şeridi	GSYH'ye katkı oranı %	Batı Şeria	GSYH'ye katkı oranı %	Filistin
Tarım	287,5	%10,60	650,2	%5,00	937,7
Sanayi	194,9	%7,20	1.686,40	%13,10	1.881,30
İnşaat	128,5	%4,70	571,1	%4,4	699,6
Toptan ve Pazarlama Ticaret	376,8	%13,80	2.400,50	%18,60	2.777,30
Taşıma ve depolama	40,2	%7,20	195,4	%13,2	235,6
Bilgi ve iletişim	16,4	%14,10	463,7	%19,2	480,1
Hizmetler ve diğer	1.494,70	%54,90	4.274,10	%33,20	5.768,80

– Filistin'de Üretim Sektörü 2021 yılı seçilmiş göstergeleri ⁽²⁾

Madde	القيمة بالآلف دولار أمريكي				
	Çalışan Sayısı	İşçilerin Tazminatları	Üretim	Ortalama Tüketim	KDV
İnşaat Etkinliği	8.370	59.897,80	181.894,90	86.895	95.000,10
Sanayi Etkinliği	116.038	798.241,90	4.989.380,20	2.581.545,50	2.407.834,70
Ulaşım ve Taşıma Etkinliği	7.577	42.353,70	119.529,10	36.588	82.941,30
Bilgi ve İletişim Etkinliği	9.472	143.405,50	498.903,00	115.449,80	383.453,20
Hizmet Etkinliği	161.265	693.506,40	2.988.777,70	695.098,40	2.293.619,20
İç Ticaret	206.685	666.508,20	4.546.940,60	806.288,60	3.740.652,00

– İsrail'in saldırılarıyla yıkılan sanayi tesisleri ⁽⁸⁰⁾

Yıkım Seviyesi	2008 saldırıları	2012 saldırıları	2014 saldırıları	2021 saldırıları	2022 saldırıları	Toplam
Tamamen	1.564 ^c	58	373 ^c			4.277
Orta dereceli yıkım		2	183 ^c	1.346	10	
Kısmi yıkım		206	535 ^c			

– 2022 yılında Gazze Şeridi'ne gelen yakıt miktarları ⁽⁸¹⁾

Gelen yakıt / litre	Kerem abu salem	Tır sayısı	Refah	Tır sayısı	Toplam / litre	Toplam tır sayısı
Benzin	5,206,067	138	30,006,009	535	35212076	673
Mazot	10,449,700	277	129,872,055	2,200	140321755	2,477
Dizel	145,761,305	3,833	0	0	145761305	3,833
gazyağı	114,000	2	0	0	114000	2
Gaz / kg	29,108,416	1,323	62,800,050	2,914	91908466	4,237
Toplam		5,573		5,694		11,222

⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında hizmet ve emtia ürünleri alanında yaptıkları icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Yerel ürün destek projeleri	4	Öncelikli Maddelerin Temini	9	Ekonomik araştırmalar ve çalışmalar	2
Lojistik hizmetleri temini	131	Makine, alet ve araçların temini ve bakımı	97	Tesislerinin geliştirilmesi	7

⇒ Hizmet ve emtia ürünleri alanındaki gerekli olan en önemli müdahale alanları 2022

Yerli ürünlerin desteklenmesi ve rekabet gücünün artırılması	Yatırım fırsatları bulunması için etüdler hazırlanması	Yeşil ve sürdürülebilir ekonomi
Binaların yeniden imarının ve tazmin edilmesinin tamamlanması	Mikro ve orta boyuttaki tesislerin kalkındırılması	Gelişmekte olan şirketlere destek sunulması
Sanayi bölgesi inşaatı	Gıda maddelerinin kontrolü için merkezi laboratuvarlar inşa edilmesi	
	Küçük, orta ve büyük projeler	

Tarım

İNSAN HAKLARI KONSEYİ YÜKSEK KOMİSERLİĞİ OFİSİ	Madde (4.2): Çiftçiler ve aileleri, topraklarında çalışma, tarımsal üretim, hayvancılık, avcılık yapma, hasat etme ve bölgelerinde balık avlama hakkına sahiptir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (2): Açlığı bitirmek, gıda güvenliğini sağlamak, beslenme imkânlarını geliştirmek ve sürdürülebilir tarımı desteklemek.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (5): Bağımsız ve eşitlikçi bir ulusal ekonomi için daha güçlü üsler kurmak ve vatandaşlar için iyi işler sağlayacak ve üretkenliklerini artırıcı sürdürülebilir kalkınma sağlamak.

Tarım Durumu

– Karşılaştırmalı Ana Göstergeler

No.	Madde/Bölge	Gazze Şeridi (30)(31)(47)(48)(49)	Batı Şeria (30)(31)(48)(49)	B. Şeria ve Gazze (30)(31)(48)(49)	İsrail İşgali (4)(5)(32)
1	Toplam ekili alan / dönüm	186.963	1.022.338	1.209.301	*2.900.000
2	Hayvansal işletmeler	7.631	12.278	° 19.909	
3	Karışık İşletmeler	°3.703	° 13.813	° 17.516	
4	Tarım makineleri ve ekipmanları	^5.390	^19.100	^24.490	·32.142
5	Balık (Ton)	4.707	-	4.707	<21.000
6	Tarım sektöründe çalışanların oranı	%6	<%7	<%6,7	%0,92
7	Tarım sektöründe çalışanların sayısı	15.600	44.000	59.000	
8	Çiftçilerin ortalama günlük ücretleri	20,9	86,5	54,8	
9	İsrail tarafından uygulanan tampon bölge ve bypass yolları nedeniyle kesilen tarım arazisinin yüzdesi(dönüm)	° 7.300	3.002.508	10.302.508	

– Önemli yerel göstergeler (83)(86)

No.	Madde	Değer
1	Toplam ekili alan /dönüm	186.963
2	Ağaçlarla ekili alan ve bostan / dönüm	87.471
3	Sebze ekili alan /dönüm	84.817
4	Tarla mahsulleriyle ekili alan/dönüm	14.675
6	Traktör (tekerlekli traktör)	12.819
7	Su Tankı	1.766
8	Taşıyıcı	749
9	Süt sağma makinesi	306
10	Bal süzme makinesi	411
11	Süt çalkalayıcı	234
12	Ekili arazi ürünleri (ton)	+493.191
13	Ekili arazilerin ziraat ürünleri değeri (1000 dolar /km ²)	638
14	Sürekli ekili arazilerden kişi başına düşen pay (m ²)	+45,3
15	Orman alanı (dönüm)	+58,33

Filistin İşçi Sendikaları Genel Federasyonu Başkanı	"İşgalin Gazze Şeridi'ne girmesine engel olduğu teknelerin bakım malzemelerinin bulunmaması nedeniyle balıkçıların motorlarının yüzde 95'i kullanılamaz durumda."
Avcılar kaptanı	"Balıkçıların %95'i aşırı yoksulluk sınırının altında ve balıkçılar Filistin toplumunun en yoksul sınıfları arasında sayılıyor."

– Tarımda kendine yetme göstergeleri (83)

No	Madde	Yeterlilik Oranı
1	Sebze(yeşillik)	%96
2	Meyve	%45
3	Zeytin	%85
4	Beyaz Et	%85
5	Kırmızı Et	%12
6	Taze Balık	%88

— Hayvancılık ⁽⁸³⁾		
No	Madde	Değer
1	İnek Sayısı	2.090
2	Kuzu Sayısı	62.000
3	Keçi Sayısı	8.810
4	Et Tavuğu Sayısı	23.000.000
5	Yumurta Tavuğu Sayısı	823.000
6	Arı kovani sayısı	22.000

— Balıkçılık ⁽⁸³⁾		
No	Madde	Değer
1	Balıkçı Sayısı	4.253
2	Trol Balıkçı Teknesi	14
3	Balıkçı Teknesi	57
4	Motorlu Kayık	861
5	Kürekli Kayık	33
6	Balık serveti üretim toplamı (Ton)	4.707

— 2022 yılında Gazze Şeridi'nin tarım sektöründeki ihracat hacmi ⁽⁸³⁾

Madde	Değer
Vejetaryen (Ton)	60.812
Hayvan (Ton)	312
Balık (Ton)	1.165

2022 yılında tarımsal üretimin değeri

Bitkisel üretim (milyon dolar)	256.2
Bitki üretimi	80
Hayvan üretimi	54,1
Balık üretimi	14,5

Tarım Bakanlığı	"Tarım sektörü, depresyonların etkileriyle başa çıkmak için hızlı müdahale çağrısında bulundu ve işgal, çiftçilerin milyonlarca dolar olduğu tahmin edilen büyük kayıplara neden olan baraj kanallarını açtı."
-----------------	--

⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında tarım alanında yaptıkları en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Seraların rehabilitasyonu ve bakımı	3	Alt yapı ve sulama şebekelerinin iyileştirilmesi	10	Hayvan ve hayvan besleme gereçleri tedariki	16
Tarım makineleri ve ekipmanları	6	Balıkçı teknelerin rehabilitasyonu	10	Seralar ve akıllı ısıtıcılar	6
Tarımsal gübre ve fide temini	19	Tarım arazilerinin ıslahı	5	Tarımsal su havuzları inşası	5
Balıkçılar için karargah inşa etmek ve rehabilite etmek	1	Tarımsal girdilerin sağlanması	8	Tarımsal eğitim programı	2
Balıkçı aletleri	4	Tarım projeleri	9	Tarımsal araştırma ve çalışmalar	3

⇒ Tarım alanındaki gerekli olan en önemli müdahale alanları 2022

Tarımsal altyapı restorasyonunun tamamlanması	Tarım yollarının ve arazilerinin ıslahı	Seralar ve akıllı ısıtma
Rehberlik, araştırma ve tarım okulları	Kampanyalı fiyatlarla tarım makine ve ekipmanları	Tarımsal ilaçlar ve gübre temini
Hayvancılık ekonomisinin yeniden canlandırılması	Balıkçılık ekipmanlarının yeniden yetkinleştirilmesi	Gelişigüzel limanların yerine balıkçı limanlarının inşası
Tarımsal araştırma merkezlerinin kurulması	Biyolojik haşere kontrolü	Organik gübre endüstrisi

➤ Teknoloji

İNSAN HAKLARI KONSEYİ YÜKSEK KOMİSERLİĞİ OFİSİ	Madde (19): Devletler, iletişimle ilgili risklerin uygun değerlendirilmesi, yönetimi, azaltılması ve bilinçli karar verme süreçlerinde bireyleri desteklemek için yeni iletişim teknolojilerinin kullanımıyla ilgili kamuoyu bilincini geliştirmelidir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (9): Dayanıklı altyapı inşaa etmek, sürdürülebilir ve kapsayıcı sanayileşmeyi ve yeni buluşları teşvik etmek.
MİLLİ HEDEFLER	Amaç (6.3.7): E-Devletin gelişimini iyileştirmek için bilgi teknolojilerinin geliştirilmesi.

⇒ Teknoloji Durumu

– Karşılaştırmalı Temel Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi (90)	Batı Şeria (90)	Batı Şeria ve Gazze (90)	İsrail işgali (14)(89)	Arap Dünyası (108)	Dünya (108)
1	Bilgisayar olan aile oranı	*%23,5	*%39,6	*%33,8	<%76,9	*%51,9	*%49,7
2	Bilgisayar kullanan kişi oranı (10 yaş ve üzeri)	*%27,8	*%24,8	*%26	*%72,5		
3	İnterneti bulunan ev oranı	*%91,1	*%92,3	*%91,9	*%78,9	*%57,1	*%57
4	İnternet kullanan kişi oranı (10 yaş ve üzeri)	*%83,1	*%91,4	*%88,1	*%83,7	*%51,6	*%54
5	Sosyal medya kullanan kişi oranı (10 yaş ve üzeri)	*%79,40	*%90	*%86,2			
6	Cep telefonu hattı olan aile oranı	*%68,7	*%85,9	*%79,1	*%97,9		
7	Akıllı telefonu olan aile oranı	*%57,3	*%82,6	*%72,7			
8	Sabit telefon hattı olan aile oranı	*%17	*%39,30	*%31,20	*%95		
9	Telefonu olan aile oranı	*%50,50	*%96,50	*%90,7	*%93		
10	Eğitime kayıtlı ve bilgisayar sahibi çocuklu (10-17) ailelerin oranı	+%36	+%50	+%44			

Gazze Şeridi'ndeki Hükümetin Medya Ofisi

Mayıs 2021 saldırısı nedeniyle Gazze Şeridi'ndeki teknolojik sektörün kayıplarının 7,5 milyon dolar olduğu tahmin edilmekte.

– Filistin'deki Kuruluşların Teknoloji Kullanma Göstergesi 2011⁽⁹¹⁾

No	Madde	Gazze Şeridi	Batı Şeria	FİLİSTİN
1	Bilgisayar kullanan tesis oranı	-%40,8	-%49,6	-%47
2	İnternet kullanan tesis oranı	-%34	-%41,3	-%39,2
3	e-ticaret işlemlerini kullanan tesis oranı	-%12	-%10,8	-%11,2
4	Web sayfası olan tesis oranı	-%3,7	-%5,2	-%4,8
5	Tesislerde 100 işçiyeye düşen bilgisayar sayısı	-%25	-%21,5	-%22,3
6	Bilgisayar kullanan personel sayısı(100 kişide)	-%31,7	-%52,6	-%47,9
7	İnternet kullanan personel sayısı(100 kişide)	-%25	-%48	-%42,9
8	Teknoloji ve iletişim uzmanı çalışan sayısı(100 kişide)	-%5,6	-%5,1	-%5,2

– Gazze Şeridi'nde araştırma ve geliştirmenin ilerlemesi göstergesi 2013⁽⁹¹⁾

No	Madde	Gazze Şeridi
----	-------	--------------

1	Araştırma ve geliştirme(ar-ge) personeli sayısı	^8.715
2	Tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısı	^5.162
3	Ar-Ge de görevli araştırmacı sayısı	^4.533
4	Ar-Ge de görevli erkek araştırmacı sayısı	^3.510
5	Ar-Ge de görevli kadın araştırmacı sayısı	^1.023
6	Ar-Ge de görevli tam zamanlı araştırmacı sayısı	^2.492
7	Ar-Ge de görevli tam zamanlı araştırmacı sayısı (milyon kişide)	^566
8	Ar-ge' ye ayrılan yapılan harcama (milyon dolar)	^61,4
9	Tam zamanlı çalışan Ar-Ge personeline yapılan harcama (bin dolar)	^24,6

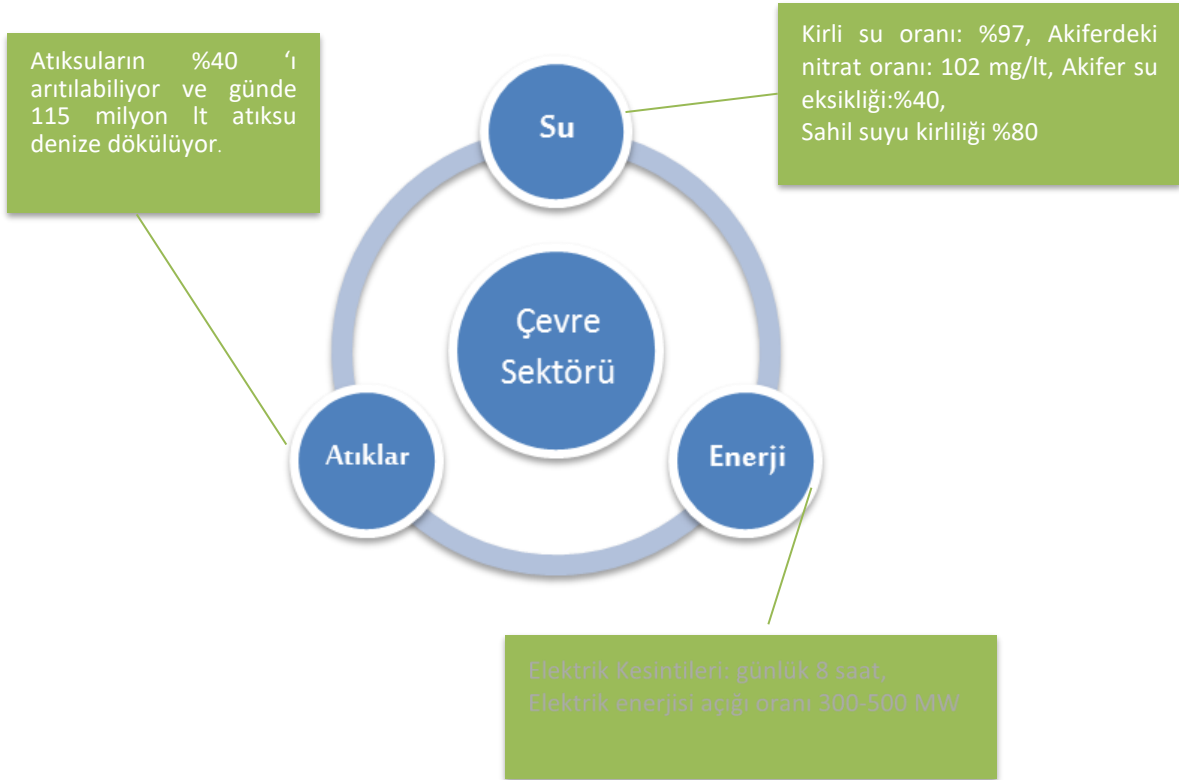
⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında teknoloji alanında yaptıkları en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet
Teknik eğitim araçları ve bilgisayarların temini	21	İnsani kuruluşlara bilgisayarlar ve teknik araçlar temini	9
E-Devlet projelerinin desteklenmesi	3	Bilimsel araştırma ve geliştirmeler	1
Bilgisayarlı sistemler geliştirme	27	Teknoloji Bilinci	4

⇒ Teknoloji alanındaki gerekli müdahale alanları 2022

Standart sistemler geliştirmek ve işleyişini takip etmek	e-devletin projelerinin desteklenmesi	Veri tabanının geliştirilmesi
Teknik eğitim	Teknolojiye erişimin artırılması	İş fırsatları sağlanmasında teknolojiye faydalanılması
İletişim ve bilgi teknolojisinin güvenli kullanımını teşvik etmek	İletişim ve bilgi teknolojilerinin güvenli kullanımını teşvik etmek	Bilimsel araştırmaların milli kalkınmayla irtibatlandırılması

Çevre Sektörü

İklim değişikliğinin etkileri Gazze Şeridi'ne zorluklar ekliyor.

Ulusal Çevre Enstitüsü Başkanı

Su

SU VE SAĞLIK PROTOKOLÜ - 1992 AVRUPA KONSANSİYONU	Taraflar içme suyu ve sanitasyona erişim sağlamak ve içme suyu kaynağı olarak kullanılan su kaynaklarını kirlilikten korumak için uygun önlemleri alacaktır.
2030 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (6): Herkes için suya ve kanalizasyon şebekesine erişim hizmetini garanti altına almak.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (8.3): Filistin su ve sanitasyon sektörü daha organize olmalı ve vatandaşların su haklarını güvence altına alabilmelidir ve tüm kullanımların eşit dağılımını sağlamalıdır.

Su Durumu

– Karşılaştırmalı Temel Göstergeler

– Su Alanında Yerel Göstergeler 2022

No	Madde	Gazze Şeridi ⁽⁹³⁾⁽⁹²⁾⁽⁴⁴⁾⁽²⁾	İsrail İşgali ⁽¹⁰⁹⁾⁽⁹⁷⁾⁽⁹⁶⁾⁽⁹⁵⁾⁽⁹⁴⁾
1	Günlük kişi başı pay(litre/kişi/gün)	90	~704,11
2	Su kirliliği oranı	%97	° %30
3	Deniz suyu kirliliği oranı	%74	%33,3
4	Sahildeki su kirlilik oranı	~%18	%7
5	Klorid oranı(mg/lit)	772	256-223
6	Yeraltı rezervlerinde nitrat oranı(mg/lit)	102	45
7	Su şebekeri dağıtım yeterliliği oranı	%60	
8	Su kuyuları sayısı	4.500	~1.000
9	Tahrip edilmiş vaziyette olan kuyular	~534	
10	Su kayıpları (milyon m ³)	42,8	~53,33

– Atıksu alanında başlıca problemler⁽⁴⁴⁾

No	Madde/Bölge	Oran
1	Kanalizasyon şebekesinin bulunmaması	%16,5
2	Eski şebeke	%10
3	Hizmet gitmeyen bölgeler	%10
4	Aritma tesislerinin yetersizliği	%30
5	Diğer	%3,5

– Su Bütçesi⁽⁴⁴⁾

No	Madde/Bölge	Değer
1	Su ihtiyacı (milyon küp)	250
2	Akiferi besleyen yağmur sularının ortalama miktarı (milyon küp)	60-70
3	Akifer su açığı (milyon küp)	100
4	İsrail işgal şirketlerinden ithal edilen su miktarı (milyon küp)	20
5	Aritma tesislerinden elde edilen su miktarı (milyon küp)	4

– Su Kullanımı (milyon m³/yıl)

No	Açıklama	Adet (milyon küp)
1	Ev Suyu Kullanımı	110
2	Tarımsal su kullanımı	120
	Suların diğer şeylere kullanımı	20
	Diğer	250

– Ailelerin Atıksuyu Bertaraf Etme Araçları⁽⁵³⁾

No	Madde/Bölge	Oran
1	Kanalizasyon şebekesi	%67
2	Foseptik çukuru	%33

Su Otoritesi ve Çevre Kalitesi	"Gazze Şeridi'ndeki tek kıyı akiferi, aşırı pompalama nedeniyle ciddi ve tehlikeli bir şekilde tükendi.
İklim Değişikliği ve Ulusal Güvenlik Programı Araştırma Bölümü	Gazze Şeridi'ndeki elektrik ve su kalitesinin olmaması ve nüfus sayısındaki büyük artış ışığında kanalizasyon sorununun çözülememesi, Filistinliler arasında bakteri ve hastalıkların geçişini hızlandıracaktır.

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında su alanında gerçekleştirdiği en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Su kuyusu ve arıtma tesisi inşaatı	30	Yağmur suyunu filtreleme, toplama ve boşaltma	6	Kanalizasyon Arıtma Ünitesi	2
Su depoları temini	3	Merkezi su arıtma tesisleri	5	Arıtma tesislerine yakıt veya güneş enerjisi sağlanması	1
Su dağıtım aracı	2	Su üniteleri ve şebekelerinin rehabilitasyonu	38	Su kalitesi	4
Arıtma tesislerinin rehabilitasyonu	3	Eğitimler	1	Kuyu bakımı	20
Su ve kanalizasyon pompalarının bakımı	2	Su yardımı projeleri	3	Çevre bilgilendirilmesi	11

⇒ Su alanında yapılması gereken en önemli müdahale alanları (2022)

Çevre bilgilendirilmesi	Yağmur sularının toplanması ve yeraltı sularının beslenmesi	Kuzey ve güney arasında su taşıma hattı	Su arıtma tesisleri
Atıksu ve su şebekeleri için altyapının hazırlanmasının tamamlanması	Su havuzu oluşturmak	Kanalizasyon suyu arıtma tesisleri	Deniz suyunu arıtma
Hidrolojik araştırmaların hazırlanması	Kuyuların rehabilitasyonu ve geliştirilmesi	Kalite standartları uygulaması	Su sektöründe çalışanların eğitim programı tasarımı ve uygulaması

► Enerji

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER - İNSAN HAKLARI YÜKSEK KOMİSERLİĞİ OFİSİ	Doğal kaynaklar üzerinde kalıcı egemenlik: Halkın ve ulusların doğal serveti ve kaynakları üzerinde kalıcı egemenlik hakkı, ulusal kalkınmaları ve ilgili devletin refahı adına uygulanmalıdır.
KÜRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (7): Herkese modern, güvenilir ve sürdürülebilir enerji hizmetleri için uygun maliyetli erişim sağlanması.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (2.8): Tüketicilere uygun fiyatlarla ve uluslararası standartlara uygun teknik ve çevresel şartnamelerle yeterli miktarda enerji temin edilmiştir.

⇒ Enerji Durumu

– Karşılaştırmalı Temel Göstergeler

No	Ortalama Ev enerji tüketimi	Gazze (100)(99)(98)(43)	Batı Şeria (101)(43)	B.Şeria ve Gazze (100)(99)(98)(43 (101)	İsrail İşgali)102)(103)(104)(110)(
1	Elektriğe erişimi olan nüfusun yüzdesi	%99,8	%99,80	%99,80	%100
2	Elektrik (kilowatt. Saat)	802	328	306	21.909,73
3	Sıvılaştırılmış petrol gazı (kg)	14	26	22	33,3
4	Gaz (lt)	12	28	21	335,19
5	Benzin (lt)	42	115	95	458
6	Solar (lt)	69	160	149	363
7	Güneş enerjili su ısıtıcısı olan aileler	%43,8	%63,1	%56,5	%90

– Gazze Şeridi Yerel Göstergeleri

No	Öğe/bölge	Değer
1	Elektrik gücü ihtiyacı (MW) ⁽⁴³⁾	450-650
2	Mevcut ortalama elektrik gücü (MW) ⁽⁴³⁾	150-203
3	Elektrik enerjisi eksikliği (MW) ⁽⁴³⁾	300-500
4	Elektrik enerjisi eksiklik oranı (MW) ⁽⁴³⁾	%66,66-%68,76
5	Gazze enerji santrali için aylık ortalama yakıt ihtiyacı (milyon litre) ⁽⁴³⁾	18
6	Santral için ithal edilen ortalama aylık yakıt (milyon litre) ⁽⁴³⁾	11,89
7	Santral için ortalama aylık yakıt açığı (milyon litre) ⁽⁴³⁾	6,11
8	Yıllık gaz ihtiyacı (ton) ⁽¹¹¹⁾	*91.908
9	İthal edilen yıllık toplam gaz(ton) ⁽⁷³⁾	78.070

– 2022'de mevcut petrol miktarları ⁽⁷⁴⁾⁽¹⁰⁵⁾

No	Tür/lt	Sağlanan miktarlar	Toplam ihtiyaçlar	Açık miktarı	Kapsama oranı
1	Benzin	35.212.076	78.445.113	43.233.037	%44,89
2	Solar	140.321.755	156.890.226	16.568.471	%89,44
3	Gazyağı	114.000	1.307.419	1.193.419	%8,72
4	Gaz/ton	91.908	91,250	658	%100,72
5	yapay Solar	145.761,305	199.371.744	53.610.439	%37,110

Filistin Elektrik Sektörü Düzenleme Konseyi	Gazze Şeridi'ndeki Filistinli ailelerin %88'i günlük elektrik kesintilerinden muzdarip.
İsrail'deki İklim Değişikliği ve Ulusal Güvenlik Programı Araştırma Bölümü	Gazze Şeridi'nde elektrik ve su kalitesinin olmaması ve nüfus sayılarındaki büyük artış ışığında kanalizasyon sorununun çözülememesi, Filistinliler arasında bakteri ve hastalıkların geçişini hızlandıracak.

⇒ Dernekler ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında Enerji alanında gerçekleştirdiği en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Güvenli Aydınlatma	10	Güneş Enerjisi Projeleri	33	Jeneratör ve yakıt deposu tedariki	11
Elektrik Şebekesinin Rehabilitasyonu	4	Jeneratörlere yakıt tedariki	26	Alternatif enerji konusunda çevre bilinci	1

⇒ Enerji alanında yapılması gereken en önemli müdahale alanları

Elektrik şebekesinin rehabilitasyonu	Elektrik santralin rehabilitasyonu ve geliştirilmesi	Gazze sahil gaz sahasının geliştirilmesi
Mısır tarafından 220 kV 'lik Ortak Hat ile bağlantı kurmak	kV'lik elektrik hattı ile İsrail üzerinden 161 bağlantı kurma	Enerji santralinin işletilmesi için gaz hattı
Elektrik krizini çözmek için savunuculuk	Alternatif enerji projeleri	Alternatif enerji kaynaklarının üretimi
Üretim tesisleri için yakıt depoları inşa edilmesi	Düşük gelirli insanlar için abonelik sağlanması	Çiftçiler ve küçük işletme sahipleri için enerji temini
Güvenli aydınlatma	Jeneratör temini	Batı trafo merkezinin rehabilitasyonu ve 220 kV sistem üzerinde işletilmesi
Mevcut dağıtım şebekesinin rehabilitasyonu	Dağıtım ağı için uzaktan kontrol ve izleme sistemini tamamlamak	

➤ Atıklar

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇEVRE KONFERANSI 1979	Madde (1): Bir kimsenin onurlu bir yaşam sürmesine imkân tanıyan nitelikli bir ortamda, onurlu yaşam koşullarına sahip olma temel hakkı vardır. İnsanlar, mevcut ve gelecek nesillerin yararına çevreyi korumak ve geliştirmek için kutsal bir sorumluluğa sahiptir.
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ	Hedef (6.1): 2030'a kadar kirliliği azaltarak, çöp boşaltmayı ortadan kaldırarak, zararlı kimyasalların ve maddelerin salınımını en aza indirgeyerek, artılmamış atık su oranını yarıya indirerek, geri dönüşümü ve güvenli tekrar kullanımı küresel olarak ciddi ölçüde artırarak su kalitesinin yükseltilmesi.
MİLLİ HEDEFLER	Hedef (4.8): Daha az kirlenmiş bir Filistin ortamı, kültürel miras, korunan ve daha sürdürülebilir şekilde yönetilen doğal bir çevre.

⇒ Atıkların Durumu

– Karşılaştırmalı Temel Göstergeler

No	Madde/Bölge	Gazze Şeridi ⁽⁴⁴⁾	İsrail İşgali ⁽⁴⁾⁽⁷⁹⁾⁽⁹⁶⁾⁽¹¹⁰⁾
1	Vadilerde ve tarım arazilerinde atıksuların bertaraf edilmesi (m ³)	+30.000	<1.757.888,12
2	Atıksuların denize boşaltılması yoluyla bertarafı (m ³)	+100.000	
3	Kuzey, Orta ve Güney Gazze'de sahil boyunca atık su bertarafı (m ³)	+100.000	
4	Endüstriyel ve belediye atıklarının gelişigüzel bertaraf edilmesi(ton/gün)	+400	<14.794,52
5	Kronik petrol sızıntısı	Bilgi yok (güvenlik sebebiyle)	
6	Petrol sızıntısı kazaları	Bilgi yok (güvenlik sebebiyle)	
7	Pestisitler ve kimyasal gübrelerin yoğun kullanımı	çok yüksek	6-7,5° Ton
8	Artılmış atıksu yüzdesi	%40	%93
UNICEF	"Gazze'nin çocukları ciddi bir su ve sanitasyon kriziyle karşı karşıya"		

– Önemli Yerel Göstergeler

No	Öğe	Oran
1	Yerel otorite (katı atık meclisleri)	%85
2	Atık toplama hizmeti yok	%5
3	UNRWA	%10

– Katı Atıkların Toplandıktan Sonra ve Arıtıldıktan Sonra İşlenme Yolları⁽⁴⁴⁾

No	Öğe	Adet	Oran
1	Sivil kurullar tarafından rastgele bertarafı	300 ton/gün	%19,51
2	Ferdler tarafından rastgele bertarafı	50 ton/gün	%2,44
3	Onaylı sıhhi atık depolama alanlarındaki depolama sahası	1.600 ton/gün	%78,05

⇒ Derneklerin ve bazı hayır kuruluşlarının 2022 yılında atıklarla ilgili yaptıkları en önemli icraatlar

Proje	Adet	Proje	Adet	Proje	Adet
Atık arıtma tesisleri	4	Çöp kontenerleri temini ve bakımı	4	Kontamine alanların çevresel rehabilitasyonu	15
Temizlik hizmetleri sağlanması	23	Katı atık için makine ve ekipman temini	9	Atıkların geri dönüşümü	2

⇒ Atıklarla ilgili müdahale edilmesi gereken en önemli alanlar

Sıvı, katı ve tehlikeli atık yönetim sistemlerinin iyileştirilmesi	Katı atıkların geri dönüşümü	Atık su arıtma tesisleri
Nüfusun zararlı madde ve böceklerle maruz kalmasını azaltma	Çöp kontenerleri ve çöplükler	Haşerelerle biyolojik mücadele
Katı atıklardan metan gazı üretimi	Gazze vadisinin ıslahı	Bilinçlendirme ve çevre eğitimi

KAYNAKÇA

- 1- İçişleri Bakanlığı- Sivil Durum Genel Müdürlüğü. *Nüfus Kayıt 2023*. Gazze. 2023.
- 2- Filistin Merkezi İstatistik Bürosu. *Yıllık Filistin İstatistik Kitabı, Aralık 2022*. Ramallah, 2023.
<https://www.pcbs.gov.ps>
- 3- Filistin Merkezi İstatistik Bürosu. *Filistinliler, Aralık 2022*. Ramallah, 2022. <https://www.pcbs.gov.ps>
- 4- İsrail Merkez İstatistik Servisi. *İsrail 2022 İstatistik Özeti*. Tel Aviv. 2022 <https://www.cbs.gov.il>
- 5- İsrail Merkez İstatistik Bürosu. İsrail'in yıl başındaki nüfusu. Tel Aviv. 2022 AD. <https://www.cbs.gov.il>
- 6- Dünya Bankası. *Dünya Bankası Veritabanı*, 2017, 2018, 2019, 2020,2021,2022 <https://data.albankaldawli.org/indicator>.
- 7- Statista web sitesi. İsrail 2022. <https://www.statista.com>
- 8- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Kudüs İstatistik Kitabı 2022 Temmuz 2022*. Ramallah, 2022 AD.
<https://www.pcbs.gov.ps>
- 9- Kudüs Politika Araştırma Enstitüsü. *Kudüs İstatistik Kitabı 2019. Kudüs 2019*. <https://jerusalemstitute.org.il>
- 10- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Uluslararası Engelliler Günü vesilesiyle basın açıklaması. 2022 AD. Ramallah, 2022 AD*. <https://www.pcbs.gov.ps>
- 11- Filistin Eğitim Bakanlığı. *2022/2023 akademik yılı için Gazze Valiliklerinde İstatistiki Eğitim Yıllığı*. Gazze. 2023 AD
<https://www.mohe.ps>
- 12- Filistin Eğitim Bakanlığı. *MS 2022/2023 yılı için İstatistik Yıllığı*. Gazze. 2023 AD. <https://www.mohe.ps>
- 13- Filistin Eğitim Bakanlığı. *Milli Eğitim Bakanlığı veri formu, 2023*. Gazze. 2023 AD.
- 14- Merkezi İstatistik Bürosu. *İsrail İstatistik Yıllık Özeti 2022*. Tel Aviv 2022
- 15- Mako web sitesi. *İsrail*. <https://www.mako.co.il>
- 16- Merkezi İstatistik Dairesi Başkanlığı. 2020 Uluslararası Çocuk Günü vesilesiyle veri toplama. Tel Aviv 2020.
- 17- Knesset Araştırma ve Bilgi Merkezi. Eğitim sisteminde sınıf başına düşen ortalama öğrenci sayısına ilişkin veriler. İsrail 2020. <https://fs.knesset.gov.il>
- 18- Merkezi İstatistik Dairesi Başkanlığı. İsrail'de Eğitim. Tel Aviv 2020. <https://www.cbs.gov.il>
- 19- Wikipedia. <https://he.wikipedia.org>
- 20- Filistin Sağlık Bakanlığı. Filistin Sağlık Bakanlığı'nın 2022 yıllık raporu. Gazze. 2023 AD. <https://www.moh.gov.ps>
- 21- Filistin Sağlık Bakanlığı. Filistin Yıllık Sağlık Raporu 2022, Mayıs 2023 AD. Ramallah. 2023 AD.
<https://www.site.moh.ps>
- 22- Filistin Sağlık Bakanlığı. Filistin Sağlık Bakanlığı 2023. Gazze. 2023 AD. <https://www.moh.gov.ps>
- 23- Adalet Bakanlığı Engelliler için Eşit Haklar Komisyonu Tel Aviv 2020 <https://www.gov.il>
- 24- Elektronik ses web siteniz. <https://www.irfaasawtak.com>
- 25- DSÖ.Engellilik. <http://www.emro.who.int>
- 26- Birleşmiş milletler geliştirme programı. İnsani Gelişme Kanıtları ve Göstergeleri Raporu, 2022 Yılı için İstatistiksel Güncelleme. <https://hdr.undp.org>
- 27- Filistin Sağlık Bakanlığı. *Aylık Rapor Mayıs AD Filistin Sağlık Bakanlığı'nda ilaç ve tıbbi malzeme gerçeği Gazze 2023 AD* <https://www.moh.gov.ps>
- 28- Mahkumlar Bakanlığı *Mahkumlar Bakanlığının formu*. Gazze 2023 AD
- 29- Sosyal Kalkınma Bakanlığı. *Uluslararası Engelliler Günü Aralık 2023*. Gazze 2023. <http://www.mosa.gov.ps>
- 30- Adalet Bakanlığı. *İsrail. İsrail'deki engelli kişiler, seçilen istatistikler 2023*. İsrail 2023 AD <https://www.gov.il>
- 31- Çalışma bakanlığı. *Çalışma Bakanlığı formu*. Gazze 2023 AD

- 32- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Filistin toplumunda şiddet araştırmasının ilk sonuçları. Kasım 2019 Ramallah 2019 AD.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 33- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Filistin sorunları ve istatistiklerinde kadın ve erkek, Ekim 2022. Ramallah 2023.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 34- Sosyal Kalkınma Bakanlığı. *Sosyal Kalkınma Bakanlığı formu. Gazze 2023 AD*
- 35- Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları İzleme. *Boğulma ve izolasyonu bildirin. Ocak 2023 AD. Gazze 2023 AD*
- 36- Filistin Merkez İstatistik Bürosu *Dünya Nüfus Günü. Temmuz 2023 AD. Ramallah, 2023.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 37- El Ataa Kuruluşu. *Alternatif Yoksulluk Raporu No. 18. İsrail 2022.* <https://www.latet.org.il>
- 38- Birleşmiş Milletler ESCWA *Çok Boyutlu Yoksulluk Üzerine Arap Raporu.* <https://www.unicef.org>
- 39- Filistin Merkez İstatistik Bürosu *Sosyal ve Ekonomik Koşulları İzleme Araştırması 2018. Nisan 2019 Ramallah 2019 AD.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 40- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı. *Bayındırlık ve İskan Bakanlığı formu. Gazze m 2023*
- 41- Merkezi İstatistik Departmanı. *İsrail apartmanları ve binaları 2022.* <https://www.cbs.gov.il>
- 42- Merkezi İstatistik Departmanı. *Aileler, ekonomik avantajlar ve konut yoğunluğu, 2017. İsrail 2019.* <https://www.cbs.gov.il>
- 43- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Hanehalkı Enerji Araştırması. Temmuz 2015. Ramallah 2015.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 44- Su Kurumu ve Çevre Kalitesi Bakanlığı. *Su ve Çevre Kalitesi Otoritesi 2023'yi oluşturur. Gazze 2023*
- 45- Dünya Sağlık Örgütü. *Filistin Topraklarında Su Kalitesi ve Erişim.* <http://www.emro.who.int>
- 46- Wafa Haber Ajansı web sitesi. *Rakamlar ve istatistiki gerçeklerle Filistin halkının durumu 2017. Filistin'de su ve sanitasyon.* <https://info.wafa.ps>
- 47- Merkezi İstatistik Bürosu *Dünyanın dört bir yanından konut politikası. İsrail 2020.* <https://www.tel-aviv.gov.il>
- 48- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Filistin Kültür Günü. Ramallah 2023.* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 49- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Uluslararası Okuryazarlık Günü vesilesiyle basın açıklaması. 2019 AD. Ramallah.2019 AD* <https://www.pcbs.gov.ps>
- 50- Wafa Haber Ajansı *Filistin günlük gazeteleri.* <https://info.wafa.ps>
- 51- İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı. *Yerel ve uluslararası radyolar. Gazze 2022.* <https://www.mtit.gov.ps>
- 52- Wafa Haber Ajansı. *Lisanslı radyo istasyonları.* <https://info.wafa.ps>
- 53- İsrail Bilgi ve Kültürel Çalışmalar Merkezi. *2018 yılı için İsrail'deki tiyatrolar. 2020 AD.* <http://www.edusystems.co.il/mainsite.asp>
- 54- Wikipedia, özgür ansiklopedi <https://en.wikipedia.org>
- 55- Evkaf ve Diyanet İşleri Bakanlığı. *Vakıflar ve Diyanet İşleri Bakanlığı 2023 Formu.*
- 56- Kur'an-ı Kerim ve Sünnet Yurdu. *Kur'an-ı Kerim ve Sünnet Yurdu veri formu, 2023. Gazze. 2023 AD.*
- 57- Kudüs ve Kutsal Yerlerin Desteklenmesi için Hıristiyan İslami Otorite. *Filistin'deki Hıristiyanların oranı, 2018.*
- 58- Safa Haber Ajansı. *Filistinli Hıristiyanların Sayıları. Ekim 2019.* <https://safa.ps>
- 59- Maarif Online web sitesi *İsrail'deki Müslüman nüfus sayısı 2020.* <https://www.maariv.co.il>
- 60- Merkezi İstatistik Departmanı. *İsrail 2020. Noel arifesinde İsrail'de Hıristiyan nüfus. Tel Aviv 2020.* <https://www.cbs.gov.il>
- 61- Anadolu Ajansı. *Bunlar camiydi ve İsrail 2020'de onları tapınağa dönüştürdü. 2020 AD* <https://cutt.us/LOHz7>.
- 62- Gençlik ve Spor Bakanlığı. *Gençlik ve Spor Bakanlığı formu. Gazze 2023 AD.*
- 63- Filistin Merkez İstatistik Bürosu. *Filistin İşgücü Anketi 2022. Mayıs 2023 AD.* <https://www.pcbs.gov.ps>.
- 64- Ulusal Çocuk Güvenliği Konseyi. *İsrail'deki Çocukların İstatistik Yıllığı 2019. İsrail 2019.* <https://www.children.org.il>

- 65- **Arap Çocukluk ve Kalkınma Konseyi.** Arap ülkelerinde çocuk işçiliği 2019. <http://www.fao.org>
- 66- **Birleşmiş Milletler.** Çocuk işçiliği fenomen raporu. Haziran 2021 AD. <https://news.un.org>
- 67- **Kudüs Politika Araştırma Enstitüsü.** İsrail'de gönüllülük. İsrail 2020. <https://jerusalemstitute.org.il>
- 68- **Globus web sitesi-** İsrail. 2019 AD. <https://www.globes.co.il>
- 69- **Markanın web sitesi -** İsrail.2016. <https://www.themarket.com>
- 70- **İsrail gazetesi Dabar -** İsrail. 2015. / <https://www.davar1.co.il>
- 71- **El Arabiya Haber sitesi.** Bazı Arap ülkelerinde tehlikeli rakamlar, MS 2022'de çocuk işçiliği kötüleşiyor <https://www.alaraby.com>
- 72- **Filistin İnsan Hakları Merkezi.** Yıllık Rapor 2023. Gazze 2023. <https://www.pchrgaza.org>
- 73- **Birleşmiş Milletler İşgal Altındaki Filistin Topraklarında İnsani İşler Koordinasyon Ofisi "OCHA".** Gazze geçişleri çalışma durumu raporu 2023 AD. <https://www.ochaopt.org>
- 74- **Ekonomi Bakanlığı.** Yıllık İstatistik Raporu. 2022 yılı. Gazze 2023 AD. <https://www.mne.gov.ps>
- 75- **Arap Nakit Fonu.** Arap Ekonomik Görünüm Raporu 2023. <https://www.amf.org.ae/ar>
- 76- **Uluslararası Para Fonu-Dünya Ekonomik Görünümü 2023.** <https://www.imf.org/external/arabic/index.htm>
- 77- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Mal ve hizmetler için izlenen dış ticaret istatistikleri, Ekim 2022. Ramallah. 2022 AD. <https://www.pcbs.gov.ps>
- 78- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Filistin ekonomisinin performansı, Mayıs 2022. Ramallah. 2023 AD <https://www.pcbs.gov.ps>
- 79- **Milli Ekonomi Bakanlığı.** Gazze Şeridi'ndeki insani ve ekonomik kriz. Gazze. 2016 AD. <https://www.mne.ps>
- 80- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** 2019 yılı için endüstriyel anket. Ramallah. 2020 AD.
- 81- **Milli Ekonomi Bakanlığı.** Gazze Şeridi Tedarik Raporu, 2017. Gazze. 2017 AD.
- 82- **Tarım Bakanlığı.** Tarım Bakanlığı formu. Gazze 2023 AD
- 83- **Filistin Merkezi İstatistik Bürosu** Filistin için Tarımsal İstatistik Atlası 2021. Aralık 2022 AD Ramallah <https://www.pcbs.gov.ps>
- 84- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Filistin Toprakları Tarım Sayımı 2021, Ramallah, 2023.
- 85- **İsrail Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı -** Veriler. 2019 AD. <https://www.moag.gov.il/>
- 86- **İsrail Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı-** Veriler. 2019 AD. Tel Aviv 2019 <https://www.moag.gov.il/>
- 87- **Filistin Merkezi İstatistik Bürosu.** Hanehalkı Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araştırması, 2020. Ramallah. 2020 <https://www.pcbs.gov.ps>
- 88- **Filistin Merkezi İstatistik Bürosu.** Filistin Yıllık İstatistik, Aralık 2017. Ramallah. 2017 AD. . <https://www.pcbs.gov.ps>
- 89- **ActionAid Vakfı.** Bilgi Notu: Gazze Şeridi'ndeki su kirliliği sorunu ve nüfus üzerindeki etkileri. Gazze 2020 AD. <https://www.masarat.ps>
- 90- **Al Mezan İnsan Hakları Merkezi** Çalışma belgesi: Gazze Şeridi'nde deniz suyu kirliliği felaketi (gerçeklik ve çözümler) Gazze 2018. <http://www.mezan.org>
- 91- **Knesset, Araştırma ve Bilgi Merkezi.** İsrail'de Su Ekonomisi. Kilit konular 2018. 2019 AD <https://main.knesset.gov.il>
- 92- **Ulusal Sigorta Enstitüsü -** web sitesi. 2018 AD. <https://www.btl.gov.il>
- 93- **İsrail Merkez İstatistik Bürosu.** 2015 yılı için istatistiki özet. İsrail. 2015 AD. <https://www.cbs.gov.il>
- 94- **İsrail Merkez İstatistik Bürosu.** Kitapçık No. 167 2019 AD. İsrail. 2019 AD. <https://www.cbs.gov.il>
- 95- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Yıl ve bölgelere göre elektrik hizmeti alan nüfusun yüzdesi. Ramallah 2021. <https://www.pcbs.gov.ps>.

- 96- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Ortalama ev enerji tüketimi. Ocak 2015. Ramallah, 2015.
<https://www.pcbs.gov.ps>.
- 97- **Enerji Bakanlığı Kurumu.** Enerji Kurumu formu. Gazze 2020.
- 98- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu.** Filistin İstatistik Yıllığı, Aralık 2018. Ramallah. 2018 <https://www.pcbs.gov.ps>.
- 99- **Filistin Merkez İstatistik Bürosu,** Coğrafi İstatistik Genel İdaresi, Doğal Kaynaklar İstatistikleri Departmanı.
Filistin'de yenilenebilir enerji 2015. 2015 AD. <https://www.pcbs.gov.ps>
- 100- **Knesset.** İsrail ve Avrupa ülkelerinde benzin ve bileşenlerinin fiyatlarındaki değişimin tanımı ve analizi. Tel Aviv
2019 <https://main.knesset.gov.il>
- 101- **İsrail Enerji Bakanlığı, LPG,** 2018. 2019 AD. <https://www.isragas-ofek.co.il/ar/news/8>
- 102- **Petrol Şirketleri Sahipleri Derneği - Gazze.** internet sitesi, elektronik site. Gazze. 2019 AD.
<https://www.ppga.ps>.
- 103- UN ESCWA. Note on Poverty and Conflict in Arab States. Feb.2020. <https://www.un.org>
- 104- UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME. The 2020 Global Multidimensional Poverty Index. <https://publications.unescwa.org>
- 105- ITU. Measuring digital development: Facts and figures. 2019. <https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx>
- 106- Water authority. Reduction of Water loss in municipal water supply systems. State of Israel. 2015.
- 107- U.S. Energy Information Administration. Data. 2017. <https://cutt.us/4UyIO>
- 108- Environmental Quality Authority. The Environmental Status of the Gaza Strip, 2016
- 109- The Ministry of Environment in Israel-Website.2020. <https://www.gov.il/he>
- 110- Pew Research Center.website2020. <https://www.pewresearch.org>
- 111- United Nations Population estimates & projection. World population prospects 2022. <https://population.un.org/wpp/>
- 112- United Nations Population estimates & projection. Median Age of Population 2022. <https://population.un.org/wpp/>
- 113- World meter-Website.2020. <https://www.worldometers.info/>
- 114- World Health Organization. State of world's nursing 2020. <https://www.emro.who.int>
- 115- Elaph website. <https://elaph.com/coronavirus-statistics.html> .

Sürdürülebilir Hedefler ve Ulusal Hedefler Kaynakları

- **Filistin Planlama ve İdari Kalkınma Bakanlığı.** *Ulusal Kalkınma Planı 2014-2016: Devleti kurmak ve egemenliği somutlaştırmak.* Ramallah: 2014. <https://www.palestineconomy.ps>
- **Birleşmiş Milletler.** *Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 2030.* 2019
<https://www.un.org/sustainabledevelopment>

Gerekli Müdahalelerin Kaynakları

- **Birleşmiş Milletler Filistinli Mülteciler İçin Yardım ve Çalışma Ajansı,** *İşgal Altındaki Filistin Toprakları Acil Durum Çağrısı 2017.* Amman: 2016. <https://www.unrwa.org>
- **İşgal Altındaki Filistin topraklarında Birleşmiş Milletler Ekibi.** *Gazze 2020 yılında yaşamak için iyi bir yer olacak mı?* <https://www.unsco.org>
- **Filistin Planlama ve İdari Kalkınma Bakanlığı.** *Ulusal Politika Gündemi 2017-2022: Önce Vatandaş.* Ramallah: 2016. <https://www.palestineconomy.ps>
- **Gazze Destek Derneği.** *Gazze'ye İnsani Müdahale Planı 2019.* İstanbul: 2019. <https://www.gazzedestek.org>
- **OCHA İnsani Yardım Planı 2017.** Kudüs: 2017. <https://www.ochaopt.org>

G.D.D.

Gazze Destek Derneği

-
- www.gazzedestek.org 0090212 6217973
- info@gazzedestek.org 00905522444320
- Akşemsettin Mah. Akdeniz Cad. Hakperest sk.
No:16 Daire:18 / Fatih - İSTANBUL

Bütün Hakları Saklıdır © 2023